

Cyngor y Gweithlu Addysg

Adroddiad Blynyddol
a Chyfrifon ar Gyfer y
Flwyddyn yn Gorffen
31 Mawrth 2022

Cyngor y Gweithlu Addysg

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon ar gyfer y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2022

Gosodir y ddogfen hon gerbron Senedd Cymru gan Archwilydd Cyffredinol Cymru a Gweinidog y Gymraeg ac Addysg, ar y cyd, yn unol ag Atodlen 1 Deddf Addysg (Cymru) 2014.

Cynnwys

Adroddiad ar Berfformiad.....	4
Rhagair gan y Cadeirydd.....	5
Adroddiad y Prif Weithredwr.....	6
Trosolwg.....	7
Dadansoddiad o berfformiad.....	18
Adroddiad Atebolrwydd.....	35
Llywodraethu corfforaethol.....	35
Adroddiad y cyfarwyddwyr.....	36
Datganiad o gyfrifoldebau'r Cyngor a'r Prif Weithredwr.....	37
Datganiad llywodraethu blynyddol.....	38
Adroddiad cydnabyddiaeth ariannol a staff.....	46
Polisi cydnabyddiaeth ariannol.....	47
Cydnabyddiaeth ariannol yr aelodau*.....	47
Cydnabyddiaeth ariannol uwch staff*.....	48
Adroddiad staff.....	54
Adroddiad archwilio.....	56
Datganiadau ariannol.....	61
Datganiad o Incwm Cynhwysfawr.....	62
Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol.....	63
Datganiad o Lifoedd Arian Parod.....	64
Datganiad o Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr.....	64
Nodiadau i'r Cyfrifon.....	65

Adroddiad ar Berfformiad

Rhagair gan y Cadeirydd

Mae'n bleser gen i gyflwyno Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon Cyngor y Gweithlu Addysg (CGA), sy'n amlygu ein cyflawniadau allweddol yn ystod y flwyddyn adrodd hon.

Hoffwn ddechrau drwy ganmol y gweithlu addysg yng Nghymru am y ffordd y maent wedi ymateb i ail flwyddyn pandemig COVID-19. Mae eich proffesiynoldeb a'ch ymrwymiad i gynorthwyo plant a phobl ifanc wedi bod yn wirioneddol ysbrydoledig. Nid oes gennyf unrhyw amheuaeth bod gennych barch a gwerthfawrogiad rhieni/gwarcheidwaid, gwarcheidwaid a'r cyhoedd am eich gwaith rhagorol.

Hefyd, hoffwn estyn fy niolch i staff, Aelodau Cyngor a phanelwyr CGA am eu gwaith caled a'u hymrwymiad wrth gyflawni ein hamcanion strategol eleni, er gwaethaf y tarfu oherwydd y pandemig a heriau gweithio o bell.

A ninnau'n rheoleiddiwr annibynnol, mae ein cyfrifoldeb i ddiogelu dysgwyr er budd rhieni/gwarcheidwaid, gwarcheidwaid a'r cyhoedd wrth wraidd popeth a wnawn. Rydym yn cadw'r Gofrestr gyhoeddus o Ymarferwyr Addysg ehangaf o'i math yn unrhyw le yn y byd, gan gofrestru a rheoleiddio dros 82,000 o ymarferwyr ar draws saith grŵp yn y gweithlu. Eleni, gwelom gynnydd yn ein niferoedd cofrestredig, yn enwedig ar gyfer staff cymorth dysgu mewn lleoliadau ysgol.

Yn ogystal â'n rôl reoleiddio, rydym wedi gweithio'n galed i hybu a chefnogi'r gweithlu addysg yng Nghymru. Ym mis Mehefin 2021, lansiom [Addysgwyr Cymru](#), sef brand a gwefan newydd sbon bwrpasol ar gyfer hybu gyrfaedd a dilyniant gyrfaol yn y proffesiynau addysg, ar ran Llywodraeth Cymru. Ym mis Hydref 2021, cyhoeddum ganlyniadau'r ail [Arolwg Cenedlaethol o'r Gweithlu Addysg yng Nghymru](#). Yr arolwg, a gynhaliwyd ar y cyd â Llywodraeth Cymru, undebau llafur a chyrrff cyflogwyr, oedd y mwyaf cynhwysfawr erioed yng Nghymru a chafwyd dros 10,000 o ymatebion gan ein cofrestreion.

Mae incwm craidd CGA yn deillio o ffioedd cofrestru ac rydym yn ymrwymo i ddarparu gwerth am arian i'n cofrestreion. Estynnem ein hamrywiaeth o wasanaethau proffesiynol, arweiniad a chymorth i gofrestreion eleni, gan gynnal un o'r ffioedd cofrestru mwyaf cymedrol yn y byd. Rydym bob amser yn croesawu adborth am bopeth a wnawn ac, er gwaethaf cyfyngiadau'r pandemig, rydym wedi parhau i gynnal ein lefelau uchel arferol o ymgysylltu, yn ffurfiol ac yn anffurfiol gyda'n cofrestreion a'n rhanddeiliaid. [Cysylltwch â ni](#) os hoffech siarad; bydd ein tîm yn hapus i helpu.

Ar ran CGA, diolch am eich diddordeb yn ein gwaith a'ch cefnogaeth iddo.

Angela Jardine
Cadeirydd, CGA

Adroddiad y Prif Weithredwr

Rwy'n falch o adrodd bod CGA wedi cyflawni ei holl gyfrifoldebau statudol yn llwyddiannus dros y flwyddyn ddiwethaf. Bu hyn er gwaethaf yr heriau sylweddol a grëwyd gan bandemig COVID-19.

A ninnau'n rheoleiddiwr cenedlaethol annibynnol, mae ein cyfrifoldeb am gynnal ffydd a hyder y cyhoedd yn y proffesiwn addysg yn parhau'n flaenaf. Eleni, cawsom y nifer uchaf yn ein hanes o geisiadau i gofrestru. Hefyd, rydym wedi gallu parhau i gyflawni ein dyletswyddau priodoldeb i ymarfer yn effeithiol trwy fynd yn ôl i wrandawiadau rhithwir, gan olygu nad oes achosion yn aros gennym.

Roedd CGA yn falch o weld Llywodraeth Cymru yn lansio ymgynghoriad ym mis Mawrth 2022 yn cynnig ymestyn cofrestru i amrywiaeth o ymarferwyr addysg nad yw CGA yn eu rheoleiddio ar hyn o bryd, gan gynnwys staff mewn ysgolion annibynnol. Mae CGA, Comisiynydd Plant Cymru ac eraill wedi amlygu ers tro bod anghysondebau o'r fath yn risg ddiangen i ddiogelu. Rydym yn diolch i Weinidog y Gymraeg ac Addysg a swyddogion y Llywodraeth am weithio gyda'r Cyngor ar y mater hwn.

Rydym yn ymrwymo i ddylanwadu ar bolisi addysg yng Nghymru er budd ein cofrestreion. Roeddem wedi ymwneud â 45 a mwy o grwpiau llywio cenedlaethol ac ymatebom i 21 ymgynghoriad cenedlaethol/galwad am dystiolaeth yn 2021-22. Roeddem yn falch o weithio gyda Llywodraeth Cymru, undebau llafur a chyflogwyr wrth arwain yr [Arolwg Cenedlaethol y Gweithlu Addysg yng Nghymru](#) mwyaf erioed o'r. Rydym yn gwahodd llunwyr polisi i weithredu ar yr hyn y dywed ein cofrestreion am faterion proffesiynol pwysig fel llwyth gwaith, cadw staff, dysgu proffesiynol a lles.

Fel mewn gwledydd eraill, rydym yn gwybod bod recriwtio i'r proffesiynau addysg yn heriol. Gobeithio bydd lansio [Addysgwyr Cymru](#), a sefydlu tîm newydd yn CGA i ddarparu cyngor a chymorth i bobl sydd â diddordeb mewn gyrfa mewn addysg, yn dwyn buddion yn y blynyddoedd i ddod.

Er gwaethaf cyfyngiadau'r pandemig, sydd wedi cyfyngu ar ein gallu i gyfarfod â'n cofrestreion a'n rhanddeiliaid wyneb yn wyneb dros y flwyddyn ddiwethaf, gwelom alw uchel o hyd am gyflwyniadau a sesiynau cymorth i'n cofrestreion, darpar gofrestreion, llywodraethwyr ac eraill. Yn 2021-22, cynhaliom dros 450 o ddigwyddiadau o'r fath.

Yn olaf, bu'n galonogol gweld bod y model rheoleiddio arloesol yng Nghymru yn denu sylw nodedig ar hyd a lled y byd. Nid oes gwlad arall yn y byd lle mae'r Gofrestr gyhoeddus yn cynnwys ymarferwyr mewn ysgolion, addysg bellach, dysgu seiliedig ar waith a lleoliadau gwaith ieuencid. Mae CGA wedi cynorthwyo nifer o wledydd a llywodraethau dros y flwyddyn ddiwethaf trwy rannu ein hymarfer a'n profiad.

Diolch am roi o'ch amser i ddarllen ein hadroddiad blynyddol. Gobeithio byddwch chi'n mwynhau darllen am y cynnydd a wnaethom dros y 12 mis diwethaf a'n blaenoriaethau allweddol ar gyfer 2022-23.

Hayden Llewellyn
Prif Weithredwr

Trosolwg

Cyflawniadau allweddol a gweithgareddau yn 2021-22:

1

Amcan 1: Bod yn rheoleiddiwr effeithiol sy'n gweithio er budd y cyhoedd a meithrin hyder yn y gweithlu addysg

82,159
o ymarferwyr
addysg
cofrestredig

14,964
o geisiadau
newydd am
gofrestru
wedi'u
prosesu

128,000
o wiriadau
ar-lein wedi'u
gwneud gan
gyflogwyr a'r
cyhoedd

1,407
o dystysgrifau
Statws Athro
Cymwysedig
(SAC) wedi'u
rhoi

61
o geisiadau
wedi'u
hasesu am
gydnabyddiaeth SAC
o'r tu allan i Gymru

1,065
o
dystysgrifau
sefydlu
wedi'u rhoi

Dros 14,000
o gopïau o'r Cod
Ymddygiad ac Ymarfer
Proffesiynol wedi'u
lawrlwytho

269
o achosion Priodoldeb i
Ymarfer wedi'u cwblhau

Darparwyd cyngor, arweiniad ac adnoddau i gofrestreion er mwyn hyrwyddo safonau ymddygiad uchel, gan gynnwys:

- datblygu ein cyfres o ganllawiau arfer da ymhellach (2 ganllaw newydd)
- darparu 50 o sesiynau hyfforddiant a chymorth priodoldeb i ymarfer

- Dyfarnwyd y Marc Ansawdd ar gyfer Gwaith Ieuenctid yng Nghymru i 13 o sefydliadau gwaith ieuenctid
- Recriwtiwyd 17 o aseswyr newydd y Marc Ansawdd
- Darparwyd hyfforddiant ar y Marc Ansawdd i 144 o weithwyr ieuenctid a gweithwyr cymorth ieuenctid

- Achredwyd 2 raglen Addysg Gychwynnol i Athrawon (AGA)
- Cynhaliwyd 3 o ymweliadau monitro AGA
- Dyrannwyd nifer derbyn myfyrwyr i 15 o raglenni AGA, ar draws 6 o bartneriaethau AGA
- Cynhaliwyd digwyddiad dysgu a datblygu ar-lein i bartneriaethau AGA

4,000
o athrawon
newydd
gymhwyso
(ANG) a'u
mentoriaid

wedi'u cynorthwyo yn rhan o'r
rhaglen Sefydlu statudol

50
o sesiynau
cymorth
sefydlu
wedi'u
darparu

35,000
o ddefnyddwyr
cofrestrdig
yr e-bortffolio
cenedlaethol
(Pasbort Dysgu
Proffesiynol)

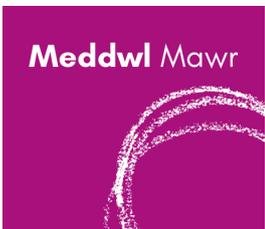

Broffesiynol gyda'r Athro Yong Zhao

Wedi cynnal 7
digwyddiad
cenedlaethol yn
cynnwys siaradwyr
byd-enwog, gan
gynnwys Siarad yn

Penodwyd gan
Lywodraeth Cymru yn
ysgrifenyddiaeth ar
gyfer y **Strategaeth**
Genedlaethol ar gyfer
Ymchwil ac Ymholiad
Addysgol (NSERE)

Wedi lansio **Meddwl Mawr**, ein clwb llyfrau a chyfnodolion, gan gynorthwyo cofrestreion i wneud y mwyaf o fwy na 4,500 o gyfnodolion, papurau ac e-lyfrau addysg sydd ar gael am ddim ar EBSCO

Wedi cynnal lefel uchel o gyfranogiad ac ymgysylltiad gyda chofrestreion, darpar gofrestreion, cyflogwyr, undebau llafur a rhanddeiliaid eraill trwy gyflwyno **dros 450** o sesiynau cymorth a chyflwyniadau rhithwir, cyfarfodydd ar-lein digwyddiadau dysgu proffesiynol, cynnwys difyr a dynamig ar y wefan, cylchlythyron rheolaidd a sicrhau sylw rheolaidd yn y cyfryngau

Wedi cyhoeddi canlyniadau **Arolwg Addysg Cenedlaethol Cymru**, mewn partneriaeth â

Llywodraeth Cymru, undebau llafur a chyrrff cyflogwyr

Wedi cyhoeddi **Ystadegau Blynyddol Gweithlu Addysg Cymru** ac wedi darparu **pecynnau data ar raddfa**

fawr o'r Gofrestr i gynorthwyo Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid allweddol eraill

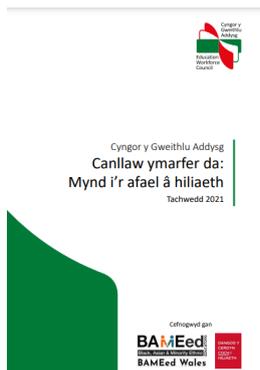
ADDYSGWYR CYMRU EDUCATORS WALES

i hyrwyddo gyrfaoedd, cymwysterau a dysgu proffesiynol yn y proffesiynau addysg yng Nghymru

Wedi lansio **Addysgwyr Cymru**, y brand newydd

Wedi gweithredu fel ysgrifenyddiaeth annibynnol i **Gorff Adolygu Cyflogau Annibynnol Cymru (IWPRB)**

Wedi dangos ein **hymrwymiad i wrth-hiliaeth**, gan lansio canllaw arfer da ar fynd i'r afael â hiliaeth, cynnal cyfres o weminarau (gyda Rhwydwaith BAMEd Cymru), defnyddio Meddwl Mawr i amlygu llyfrau sy'n trafod profiadau pobl dduon o addysg a chyhoeddi ymchwil (ar ran Llywodraeth Cymru) yn archwilio amrywiaeth yn y gweithlu ysgolion

Wedi arwain **3 phrosiect cenedlaethol** ar gyfer Llywodraeth Cymru ar destunau yn gysylltiedig â datblygu'r gweithlu

Wedi cymryd rhan mewn mwy na **45** o grwpiau llywio cenedlaethol. Wedi ymateb i **21** o ymgynghoriadau/galwadau am dystiolaeth

4

Amcan 4: Cynnal gallu a chapasiti'r sefydliad a sicrhau gwerth am arian i gofrestreion

Wedi derbyn **barn archwilio ddiamod** ar gyfer Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2020-21.

5 adolygiad

archwilio mewnol wedi'u cwblhau gyda'r **farn uchaf o sicrwydd sylweddol** a dim argymhellion wedi'u gwneud

Cymraeg

Wedi bodloni'r holl **rwymedigaethau statudol** o ran Diogelu Data, y Gymraeg, cydraddoldeb a'r amgylchedd

Wedi cynnal **lefelau uchel o wasanaeth** i gofrestreion a rhanddeiliaid yn ystod y

pandemig Covid-19, heb amharu ar wasanaethau llawer

Wedi parhau i wella'r seilwaith TG, cyfleusterau a phrosesau busnes er mwyn cynnig y **gwerth gorau i gofrestreion**.

Wedi adolygu a chryfhau trefniadau seiberddiogelwch

Wedi darparu hyfforddiant a dysgu proffesiynol o **ansawdd uchel** i'n staff, aelodau Cyngor a phanelwyr

fel eu bod yn parhau i ddarparu safon uchel o wasanaeth i gofrestreion a rhanddeiliaid

Datblygu ymhellach ein trefniadau gweithio **hyblyg** a lles i sicrhau bod ein staff yn teimlo'u bod yn cael anogaeth a chefnogaeth dda â'u gwaith

Amdanom ni

Mae Cyngor y Gweithlu Addysg (CGA) yn rheoleiddiwr annibynnol, a sefydlwyd gan Ddeddf Addysg (Cymru) 2014.

Mae'n ofyniad cyfreithiol bod gweithwyr addysg proffesiynol o'r cyfnod sylfaen i Addysg Bellach (AB), gwaith ieuencid a dysgu seiliedig ar waith yn cofrestru gyda ni. Y Gofrestr Ymarferwyr Addysg yng Nghymru yw'r Gofrestr gyhoeddus fwyaf o blith unrhyw broffesiwn yng Nghymru a'r ehangaf o'i math yn y byd, gyda thros 82,000 o ymarferwyr ar draws saith grŵp gwahanol yn y gweithlu addysg wedi cofrestru.

Gweledigaeth

Ein nod yw bod yn rheoleiddiwr ymatebol ac annibynnol sy'n edrych tua'r dyfodol, y mae cofrestreion, dysgwyr, rhieni/gwarcheidwaid a'r cyhoedd yn ymddiried ynddo i gynnal safonau a gwella proffesiynoldeb yn y gweithlu addysg.

Cenhadaeth

Dysgwyr, rhieni/gwarcheidwaid a'r cyhoedd ehangach sy'n ganolog i'n gwaith. Rydym yn gweithredu ar eu rhan i gofrestru, rheoleiddio a chynorthwyo ein cofrestreion i gynnal safonau uchel o ymddygiad a chymhwysedd.

Hefyd, defnyddiwn ein sefyllfa a'n gwybodaeth, gan gynnwys y data unigryw o'n Cofrestr Ymarferwyr Addysg, i chwarae rôl arweiniol wrth ddatblygu cyngor polisi addysg wedi'i seilio ar dystiolaeth, gan helpu annog gwelliant ar draws y system addysg yng Nghymru.

Gwerthoedd

Wrth i ni geisio cyflawni ein cenhadaeth a gwireddu ein gweledigaeth, fe'n harweinig gan y gwerthoedd canlynol:

Annibyniaeth

Rydym yn rheoleiddiwr annibynnol, dibynadwy sydd wedi ymrwymo i ddiogelu buddiannau dysgwyr, rhieni/gwarcheidwaid a'r cyhoedd yng Nghymru.

Proffesiynoldeb

Rydym yn ymfalchïo yn ein gwaith. Rydym yn gweithredu gydag uniondeb i gynnal a hyrwyddo safonau uchel yn y gweithlu addysg yng Nghymru a darparu gwasanaeth rhagorol i'n cofrestreion.

Cydraddoldeb

Rydym wedi ymrwymo i degwch, amrywiaeth a chyfle cyfartal. Rydym yn gweithio i gyflawni'r nodau hyn, trwy ein polisiau cyflogaeth a diwylliant ein gweithle, ac yn ehangach ar draws y system addysg.

Cydweithredu

Rydym yn gweithio mewn partneriaeth â'n cofrestreion a rhanddeiliaid i ddatblygu a hyrwyddo rhagoriaeth mewn addysgu a dysgu. Rydym yn chwilio'n rhagweithiol am gyfleoedd i gydweithredu a rhannu arfer da ar draws a rhwng ein grwpiau cofrestreion.

Cymorth

Rydym yn sefydliad dysgu, sydd wedi ymrwymo i wella ein hunain a chynorthwyo ein cofrestreion i wneud hynny hefyd. Gwnawn hyn drwy ddarparu arweiniad a chynghor a hyrwyddo ymddygiad ac arfer da.

Atebolrwydd

Rydym yn gweithio'n dryloyw i gynnal safonau a gwella proffesiynoldeb, er budd cofrestreion, dysgwyr, rhieni/gwarcheidwaid a'r cyhoedd.

Cydnherthedd ariannol

Rydym wedi ymrwymo i ddarparu gwerth am arian i gofrestru (y mae ein hincwm craidd yn dod o'u ffioedd cofrestru) ac rydym yn gweithio'n effeithlon i sicrhau ein bod yn sefydlog yn ariannol.

Rôl a chylch gwaith

Mae ein rôl fel rheoleiddiwr ac arweinydd strategol yn y sector addysg yng Nghymru, a'n rhwymedigaethau i gofrestrion, dysgwyr, rhieni/gwarcheidwaid a'r cyhoedd, wedi'i rhagnodi'n ffurfiol yn Neddf Addysg (Cymru) 2014. Crynhoir isod ein nodau a'n swyddogaethau, fel y'u diffinnir gan y Ddeddf.

Ein nodau

Cyfrannu at wella safonau addysgu ac ansawdd dysgu yng Nghymru

Cynnal a gwella safonau ymddygiad proffesiynol ymhlith athrawon ac eraill sy'n cefnogi dysgu ac addysgu yng Nghymru

Diogelu buddiannau dysgwyr, rhieni/gwarcheidwaid a'r cyhoedd a chynnal ffydd a hyder y cyhoedd yn y gweithlu addysg

Ein swyddogaethau

Cynnal Cod Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol

Sefydlu a chynnal Cofrestr Ymarferwyr Addysg

Ymchwilio i, a chlywed, honiadau a allai godi amheuan ynghylch priodoldeb unigolyn cofrestredig

Achredu a monitro rhaglenni AGA

Hyrwyddo gyrfaoedd yn y gweithlu addysg

Rhoi cyngor i Lywodraeth Cymru ac eraill

Monitro'r broses sefydlu a chlywed apeliadau sefydlu

Ymgymryd â gwaith penodol ar gais Llywodraeth Cymru

Ein pobl

Mae gan ein Cyngor 14 aelod sy'n gosod cyfeiriad strategol y sefydliad ac yn gyfrifol am ei lywodraethu.

Caiff pob aelod ei benodi am gyfnod o bedair blynedd. Penodir saith aelod yn uniongyrchol trwy system penodiadau cyhoeddus Llywodraeth Cymru a phenodir saith aelod arall yn sgil cael eu henwebu gan amrywiaeth o randdeiliaid.

Rydym yn cyflogi dros 50 o aelodau staff ar hyn o bryd. Rydym hefyd yn cynnal ac yn cefnogi:

- cronfa o ryw 50 o aelodau'r panel priodoldeb i ymarfer
- Bwrdd o 12 aelod y panel achredu AGA
- cronfa o fwy na 40 o aseswyr y Marc Ansawdd ar gyfer Gwaith Ieuenctid yng Nghymru

Cynaliadwyedd ariannol

A ninnau'n rheoleiddiwr annibynnol, a ariennir gan ffioedd cofrestru, mae'n hanfodol nad ydym yn gwario mwy na'n hincwm a'n bod yn defnyddio'n hadnoddau yn effeithlon. Rydym yn ceisio cadw'n ffioedd cofrestru mor isel â phosibl ond gan ddarparu'r lefel uchaf o wasanaeth ar yr un pryd wrth gyflawni ein dyletswyddau statudol. Hefyd, rydym yn cynnal cronfeydd ariannol digonol wrth gefn, i sicrhau bod y gwasanaethau a ddarparwn yn cael eu hamddiffyn rhag risgiau a all godi o ddigwyddiadau annisgwyl.

Rydym yn arwain gweithgareddau ar ran Llywodraeth Cymru yn rheolaidd lle'r ystyrir mai CGA yw'r corff mwyaf priodol i wneud gwaith o'r fath yng Nghymru. Mewn amgylchiadau o'r fath, Llywodraeth Cymru fydd yn talu'n costau trwy gyllid grant.

Gosodir ein Hadroddiad Blynyddol a'n Cyfrifon gerbron y Senedd yn flynyddol a chânt eu harchwilio gan Archwilio Cymru.

Y Gymraeg

Rydym wedi ymrwymo i'r iaith Gymraeg ac yn falch o fod yn sefydliad dwyieithog sy'n cynnig gwasanaethau i gofrestreion yn y Gymraeg a'r Saesneg. Rydym yn gweithio gyda Chomisiynydd y Gymraeg i sicrhau cydymffurfiaeth lwyr â Safonau'r Gymraeg.

Ein strwythur

Mae'r diagram hwn yn dangos strwythurau ein Cyngor a'n pwyllgorau:

Y Cyngor

- gosod ein gweledigaeth a'n cyfeiriad strategol
- craffu ar berfformiad
- dal y Prif Weithredwr i gyfrif

Pwyllgor Gweithredol

Goruchwyllo:

- datblygu cynlluniau strategol a gweithredol
- cynnydd yn erbyn amcanion gweithredol a strategol, drwy adolygu adroddiadau chwarterol ac adroddiadau blynyddol a chyfrifon
- cynlluniau statudol

Pwyllgor Cofrestru a Rheoleiddio

Goruchwyllo:

- proses gofrestru a chynnal y Gofrestr
- Cod Ymddygiad ac Ymarfer a phriodoldeb i ymarfer
- achredu rhaglenni AGA
- mentrau i sicrhau ansawdd a gwella safonau mewn addysgu a dysgu

Pwyllgor Archwilio a Chraffu

Goruchwyllo:

- gweithdrefnau gweinyddol a chyllid
- prosesau rheoli risg
- seiberddiogelwch a diogelu data
- gweitharwch a gyflawnir gan archwilio mewnol ac allanol
- adroddiadau gan Archwilydd Cyffredinol Cymru

Mae'r uwch dîm rheoli'n gyfrifol am ein gweithrediadau a'n rheolaeth. Mae'r Prif Weithredwr yn gyfrifol am ein harweinyddiaeth, yn unol â'r cyfeiriad strategol a osodwyd gan y Cyngor, ac mae'n goruchwyllo'r uwch dîm rheoli.

Prif Weithredwr Hayden Llewellyn

Cyfarwyddwr
Cymwysterau,
Cofrestru a
Phriodoldeb i Ymarfer

Elizabeth Brimble

Cyfarwyddwr
Datblygiad
Proffesiynol, Achredu a
Pholisi

Bethan Holliday-Stacey

Cyfarwyddwr Cyllid
a Gwasanaethau
Corfforaethol

Lisa Winstone

Amcanion strategol 2021-22

1 Bod yn rheoleiddiwr effeithiol sy'n gweithio er budd y cyhoedd a meithrin hyder yn y gweithlu addysg

1.1 Cynnal Cofrestr o Ymarferwyr Addysg sy'n gywir ac yn hygyrch.

1.2 Gweithredu gweithdrefnau rheoleiddiol cadarn, teg a thryloyw sy'n sicrhau mai'r rhai yr ystyrir eu bod yn addas i ymarfer yn unig sy'n cael gwneud hynny.

1.3 Sefydlu a hyrwyddo Cod Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol a chanllawiau cysylltiedig sy'n cefnogi safonau uchel gan ein cofrestreion ac sy'n llywio'u hymarfer.

1.4 Gweithio gyda Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid eraill ar fentrau i sicrhau ansawdd a gwella safonau ym maes addysgu a dysgu.

1.5 Gweithio gyda Llywodraeth Cymru a phartneriaid eraill i sicrhau bod y ddeddfwriaeth sy'n ein llywodraethu yn addas at ei ddiben o hyd.

2 Hybu dysgu a phroffesiynoldeb o fewn y gweithlu addysg

2.1 Sbarduno gwelliant mewn AGA trwy brosesau achredu cadarn a darparu cyfeiriad strategol.

2.2 Arwain a chefnogi mentrau i hyrwyddo dysgu proffesiynol effeithiol yn y gweithlu addysg.

2.3 Arwain a chefnogi mentrau i hyrwyddo ymgysylltu ag ymchwil a lledaenu arfer gorau yn y gweithlu addysg.

2.4 Cynyddu ymwybyddiaeth o waith y Cyngor ymhlith y cyhoedd, ein cofrestreion a'n rhanddeiliaid trwy gyfathrebu ac ymgysylltu effeithiol a hygyrch.

3 Chwarae rôl arweiniol wrth ddatblygu polisi addysg a hwyluso ei weithrediad yng Nghymru

3.1 Rhoi ymchwil a chynghor annibynnol ar bolisiau i gynorthwyo â datblygiad polisi addysg seiliedig ar dystiolaeth yng Nghymru gyda'r nod o wella safonau.

3.2 Gweithio gyda rhanddeiliaid, gan gynnwys ein cofrestreion, i ddylanwadu'n gadarnhaol ar ddatblygu a chyflenwi polisi addysg.

3.3 Arwain mentrau i hyrwyddo gyrfaeodded yn y proffesiynau addysg a sbarduno gwelliant mewn recriwtio a chadw.

3.4 Hybu iechyd a lles, a chydaddoldeb ac amrywiaeth, yn ddaliadau sylfaenol gweithwyr addysg proffesiynol, modern.

3.5 Gweithredu fel Ysgrifenyddiaeth i Gorff Adolygu Cyflogau Annibynnol Cymru (IWPRB).

4 Cynnal gallu a chapasiti'r sefydliad a sicrhau gwerth am arian i gofrestreion

4.1 Rheoli adnoddau'n effeithiol i fodloni anghenion y presennol a'r dyfodol, gan ddefnyddio technoleg yn briodol i annog effeithlonrwydd a gwella'n gwasanaethau.

4.2 Sefydlu prosesau effeithiol ar gyfer cynllunio, rheoli perfformiad a chydymffurfio, gan sicrhau eu bod yn ymgorffori arfer gorau.

4.3 Darparu rhaglen ddatblygu gynhwysfawr a chynhwysol i gyflogeion, y Cyngor ac aelodau'r panel sy'n bodloni anghenion esblygol y sefydliad ac yn hybu cydraddoldeb a lles.

Risgiau a heriau allweddol

Mae gennym weithdrefnau cadarn ar waith i reoli risg sefydliadol. Mae ein Cofrestr Risg yn sicrhau bod meysydd a amlygir yn cael eu harchwilio'n drylwyr a'u hadolygu'n rheolaidd gan reolwyr. Rydym yn darparu gwybodaeth bellach am reoli risg yn ein [Datganiad Llywodraethu Blynyddol](#).

Rydym wedi nodi'r risgiau a'r heriau allweddol canlynol::

- fe wnaeth heriau o ganlyniad i COVID-19 aros yn risg allweddol wrth i'r pandemig barhau. Gwnaethom nifer o ddiwygiadau pellach i'n seilwaith fel bod staff yn gallu gweithio gartref yn effeithiol, ac i gynnal gwasanaeth o ansawdd uchel i gofrestreion a rhanddeiliaid. Hefyd, rydym wedi ymgymryd â gwaith sylweddol (gan gynnwys asesiadau risg cynhwysfawr) i sicrhau bod ein staff yn dychwelyd yn ddiogel i'r swyddfa.
- oherwydd y cyfyngiadau ariannol yr ydym yn gweithio o'u mewn (fel sefydliad a ariennir yn bennaf gan ffioedd cofrestru), mae'n hanfodol i ni beidio â gwario mwy na'n hincwm a defnyddio ein hadnoddau yn effeithlon. Nid yw ein ffioedd cofrestru wedi newid ers ein sefydlu yn 2015 ac rydym yn ceisio'u cadw nhw mor isel â phosibl, gan ddarparu'r lefel uchaf o wasanaeth wrth gyflawni ein dyletswyddau statudol.
- mae sicrhau bod data'n cael ei lywodraethu'n effeithiol yn ystyriaeth allweddol ac mae gennym nifer o bolisiau a dulliau ar waith i wneud yn siŵr ein bod yn cydymffurfio â rheoliadau diogelu data. Darperir hyfforddiant a chyngor i'r holl staff yn rheolaidd. Ym mis Chwefror 2022, cawsom y farn archwilio uchaf, sef sicrwydd sylweddol ar gyfer ein harchwiliad diogelu data mewnol, heb nodi argymhellion am newidiadau na gwelliannau.
- mae materion seiberddiogelwch yn fygythiad byd-eang, ac mae sefydliadau'n agored i risg yn barhaus, ni waeth pa mor fawr yw'r busnes na pha fath o fusnes ydyw. Mae gennym ystod o gamau a mesurau diogelwch ar waith i sicrhau diogelwch ein rhwydwaith TG a'r data a gedwir ynddo. Mae'r rhain wedi cael eu gwella ymhellach yn ystod y flwyddyn.

Edrych tua'r dyfodol

Mae ein [Cynllun Strategol 2022-25](#) yn cyflwyno ein blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod ac mae'n adlewyrchu ein rôl a'n cylch gwaith statudol yng nghyd-destun y tirlun addysg ehangach yng Nghymru.

Bydd gweithgareddau allweddol ar gyfer 2022-23 yn cynnwys:

- parhau i ymgymryd â'n cyfrifoldebau statudol yn effeithiol a chyflawni gwaith Llywodraeth Cymru a ariennir gan grantiau yn unol â'r targedau a'r graddfeydd amser a gytunwyd
- adolygu'r [Cod Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol](#), yn unol â gofyniad deddfwriaeth
- gweithio gyda Llywodraeth Cymru i geisio newidiadau i ddeddfwriaeth sy'n mynd i'r afael ag anghysondebau yn ein pwerau cofrestru a rheoleiddio
- darparu cyfeiriad parhaus i Lywodraeth Cymru o ran ein dosbarthiad a'n dynodiad
- dechrau monitro rhaglenni AGA achrededig yng Nghymru yn statudol
- gwella ein cefnogaeth i gofrestreion trwy ddatblygu ein cyfres o ganllawiau, adnoddau a gwasanaethau proffesiynol, gyda ffocws penodol eleni ar gefnogi lles cofrestreion

- gyrru recriwtio a chadw staff yn y proffesiynau addysg trwy [Addysgwyr Cymru](#) a'n gwasanaeth recriwtio, cyngor a chymorth
- parhau i ddylanwadu ar ddatblygu a chyflwyno polisi addysg yng Nghymru, gan geisio gwella safonau yn ei dro
- parhau i ddatblygu a gwella ein gwasanaethau digidol, gan gynnwys adolygiad o'n system cronfa ddata cofrestru craidd, gyda'r bwriad o'i diweddararu/newid yn y blynyddoedd i ddod
- cynnal sefydliad gwydn, galluog a chynaliadwy lle mae'r holl staff ac aelodau'n teimlo'u bod yn cael eu gwerthfawrogi a'u bod yn gallu cyfrannu'n llawn
- sicrhau ein bod yn parhau i gydymffurfio â'r ddeddfwriaeth o ran rhyddid gwybodaeth, diogelu data, cydraddoldeb, y Gymraeg, iechyd a diogelwch, yr amgylchedd ac unrhyw faterion cymwys eraill

Dadansoddiad o berfformiad

Roedd ein cynllun gweithredol ar gyfer 2021-22 yn amlinellu camau gweithredu a mesurau manwl ar gyfer pob un o'n hamcanion strategol. Neilltuir y cyfrifoldeb am gyflawni amcanion strategol i uwch swyddogion ac fe'i dirprwyir ymhellach i dimau, fel y bo'n briodol. Caiff cynnydd ei fonitro gan y Cyngor a'r uwch dîm rheoli trwy brosesau monitro misol a chwarterol. Rhoddir manylion ein cyflawniadau yn erbyn pob un o'r amcanion isod.

1

Amcan 1: Bod yn rheoleiddiwr effeithiol sy'n gweithio er budd y cyhoedd a meithrin hyder yn y gweithlu addysg

Cofrestru

Mae'r Gofrestr Ymarferwyr Addysg (y Gofrestr) yn hanfodol i'n gwaith o sicrhau bod safonau uchel o broffesiynoldeb yn cael eu cynnal yn y gweithlu. Mae'n amddiffyn y cyhoedd trwy sicrhau mai dim ond y rhai sy'n bodloni ein safonau all weithio mewn rolau wedi'u rheoleiddio yng Nghymru.

Mae gennym ni'r Gofrestr fwyaf cynhwysfawr yn y byd, yn cwmpasu saith grŵp o fewn ysgolion, AB, dysgu seiliedig ar waith a gwaith ieuencid. Ar 31 Mawrth 2022, roedd bron i 82,000 o ymarferwyr addysg wedi'u cofrestru, a phrosesom 14,964 o geisiadau newydd am gofrestru eleni. Dyma ein nifer uchaf erioed o geisiadau i gofrestru mewn blwyddyn. Mae ein hadnodd cofrestru ar-lein wedi tyfu hefyd, gyda 99% o'r holl geisiadau'n cael eu gwneud ar-lein bellach.

Cynhaliom adolygiad beirniadol o wasanaethau a hygyrchedd y Gofrestr eleni ac rydym eisoes wedi dechrau gweithredu nifer o newidiadau i wella effeithlonrwydd. Hefyd, comisiynom brosiect darganfod i ddatblygu cronfa ddata gofrestru newydd, a fydd yn parhau yn 2022-23.

82,159 o
gofrestreion

14,964 o
geisiadau
newydd
wedi'u
prosesu

13% wedi'u
cofrestru
mewn mwy
nag un
categori

7 categori
cofrestru

Rydym wedi gweithio'n helaeth gyda chyflogwyr drwy gydol y flwyddyn i sicrhau eu bod yn deall eu rhwymedigaethau cyfreithiol wrth benodi a chyflogi staff sydd wedi'u cofrestru â CGA. Mae'r Gofrestr gyhoeddus, sydd ar gael trwy [ein gwefan](#), yn galluogi cyflogwyr, aelodau'r cyhoedd ac eraill i gynnal gwiriadau ar gofrestriad ymarferwyr addysg. Mae hyn yn chwarae rhan hollbwysig wrth ddiogelu dysgwyr. Gwnaed mwy na 128,000 o wiriadau ar-lein gan gyflogwyr a'r cyhoedd rhwng 1 Ebrill 2021 a 31 Mawrth 2022.

Rydym wedi parhau â'n rhaglen o ymweliadau â phrifysgolion a cholegau AB, gan gynnal 28 o sesiynau rhithwir eleni. Mae'r rhain yn bwysig er mwyn sicrhau bod myfyrwyr yn deall y gofynion cyfreithiol i gofrestru gyda ni (os byddant yn penderfynu ymarfer yng Nghymru) a beth allant ei ddisgwyl gennym ni, eu corff proffesiynol.

Rydym wedi cynnal sawl ymarfer eleni i wella cyflawnder y cofnodion ar y Gofrestr.

Priodoldeb i ymarfer

Rydym yn ymgymryd â'n gwaith priodoldeb i ymarfer er budd y cyhoedd i ddiogelu dysgwyr, rhieni/gwarcheidwaid a'r cyhoedd, ac i gynnal ffydd a hyder y cyhoedd yn y gweithlu addysg. Mae'n sicrhau mai dim ond y rhai sydd â'r sgiliau, y wybodaeth a'r ymddygiadau angenrheidiol sy'n gallu cofrestru a gweithio yn y proffesiynau addysg yng Nghymru.

Addasrwydd i gofrestru

Un o'n swyddogaethau craidd yw sicrhau addasrwydd cofrestreion i ymarfer. Gofynnir i bob ymgeisydd ddatgan ei hanes troseddol a disgyblu neu reoleiddiol yn rhan o'i gais am gofrestru. Rydym wedi cwblhau cyfanswm o 183 asesiadau lle y datganodd ymgeiswyr faterion penodol. Ym mhob achos, rydym wedi glynu wrth y graddfeydd amser a'r safonau a amlinellir yn ein gweithdrefnau cyhoeddedig.

Gwaith achos disgyblu

Mae gennym gyfrifoldeb statudol i ymchwilio i ac, os oes angen, gwrando ar achosion lle yr honnir ymddygiad proffesiynol annerbyniol, anghymhwysedd proffesiynol difrifol a/neu gollfarn am drosedd berthnasol.

Eleni, gwnaethom gwblhau 86 achos priodoldeb i ymarfer. Fe wnaeth hyn gynnwys 60 gwrandawriad priodoldeb i ymarfer, bob un ohonynt wedi'u cynnal o bell oherwydd pandemig COVID-19. .

Gorchmynion atal dros dro interim

Ym mis Mawrth 2021, cymeradwyodd y Senedd ddeddfwriaeth a oedd yn rhoi'r gallu i ni bennu gorchmynion atal dros dro interim, lle'r oedd yn ystyried bod hynny er budd y cyhoedd. Mae hon yn garreg filltir bwysig i ni, ac mae wedi cau bwlch diogelu sylweddol yr oeddem yn lloio Llywodraeth Cymru yn ei gylch ers nifer o flynyddoedd.

Rhwng 7 Ebrill a 5 Mai 2021, ymgynghorom ar y rheolau a'r gweithdrefnau, a amlinellodd sut roeddem yn bwriadu gweithredu'r pwerau newydd hyn. Cyhoeddodd [adroddiad yr ymgynghoriad](#) ym mis Mai 2021 (a grynodd y 40 ymateb a gawsom) a chyflwynwyd ein [Gweithdrefnau a'n Rheolau Disgyblu](#) diwygiedig ym mis Gorffennaf 2021. Nid ydym wedi gwneud cais am yr un gorchmyn atal dros dro eleni.

Adroddiad blynyddol priodoldeb i ymarfer

Cyhoeddodd ein [adroddiad blynyddol priodoldeb i ymarfer](#) ym mis Gorffennaf 2021. Nododd yr adroddiad sut yr ymgwymerwn â'n gwaith i ddiogelu buddiannau dysgwyr, rhieni/gwarcheidwaid a'r cyhoedd. Rhoddodd grynodedd o'r gwaith achos priodoldeb i ymarfer a wnaed yn 2019-20 yn ogystal ag amlygu gwaith yn y dyfodol yn y maes hwn.

Apeliadau sefydlu

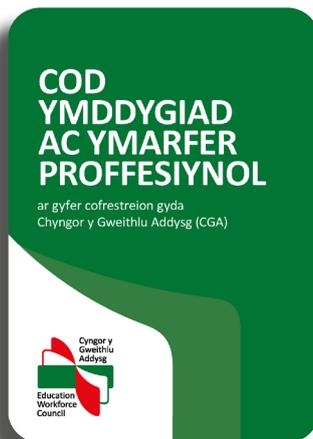
Rydym yn gyfrifol am wrando ar apeliadau gan athrawon ysgol newydd gymhwyso sy'n methu asesiad yn erbyn y safonau proffesiynol ar gyfer addysgu ac arweinyddiaeth, ond sy'n anfodlon ar y penderfyniad. Ni dderbyniom unrhyw apeliadau eleni.

Cod Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol

Mae'r [Cod](#) yn cyflwyno'r safonau a ddisgwylir gan ein cofrestreion.

Daeth ein Cod presennol i rym ar 1 Medi 2019. Eleni, mae'r Cod wedi cael ei lawrlwytho dros 14,000 o weithiau.

Yn unol â gofyniad deddfwriaeth, byddwn yn adolygu'r Cod yn 2022-23 i sicrhau ei fod yn addas at ei ddiben o hyd.

Mae ein cofrestreion yn ymrwmo i gynnal pum egwyddor allweddol sef cyfrifoldeb personol a phroffesiynol, unplygrwydd proffesiynol, cydweithio, gwybodaeth a dealltwriaeth broffesiynol a dysgu proffesiynol.

Bwriedir i'r Cod lywio unrhyw ddyfarniadau a phenderfyniadau a wnânt, ac mae hefyd yn hysbysu dysgwyr, rhieni/gwarcheidwaid, gwarcheidwaid, cyflogwyr a'r cyhoedd am y safonau y gallant eu disgwyl gan unigolyn cofrestredig.

Gall methiant i gydymffurfio â'r Cod godi amheuaeth ynghylch cofrestriad unigolyn.

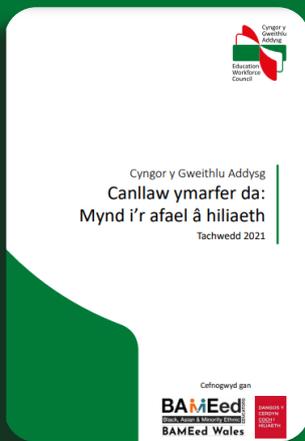

Darparu cyngor ac arweiniad i hyrwyddo safonau uchel

Gwnaethom barhau i ddarparu cymorth i gofrestreion trwy ddatblygu ein cyfres o ganllawiau arfer da ymhellach, a gynlluniwyd i ategu'r Cod a helpu i arwain cofrestreion wrth wneud dyfarniadau a phenderfyniadau proffesiynol o ddydd i ddydd. Roedd pynciau'n cynnwys defnyddio cyfryngau cymdeithasol, arfer da wrth brofi, asesu, arholi a goruchwyllo, 'cyffwrdd priodol', trin ac atal a chynnal ffiniau proffesiynol. Eleni, fe wnaethom gyhoeddi dau ganllaw newydd ar bynciau mynd i'r afael â hiliaeth (ar y cyd â Rhwydwaith BAMEed Cymru a Dangos Cerdyn Coch i Hiliaeth) a phroffesiynoldeb ar waith.

Rydym hefyd yn darparu cyflwyniadau a sesiynau hyfforddi rheolaidd sy'n canolbwyntio ar y Cod, yn cynnwys pynciau fel defnyddio cyfryngau cymdeithasol a moeseg a chyfrifoldebau proffesiynol. Eleni, rydym wedi darparu 50 o sesiynau o'r fath i ymarferwyr ar draws yr holl grwpiau cofrestreion.

Mewn ffocws: Canllaw arfer da: mynd i'r afael â hiliaeth

Ym mis Tachwedd 2021, cyhoeddodd ganllaw arfer da newydd ar fynd i'r afael â hiliaeth.

Nod y canllaw, a gafodd gymeradwyaeth ffurfiol gan Dangos y Cerdyn Coch i Hiliaeth a Rhwydwaith BAMEed Cymru, yw cynorthwyo pob unigolyn cofrestredig i ddeall sut gall eu hymddygiadau a'u hymarfer helpu i greu amgylcheddau cynhwysol a chroesawgar i ddysgwyr a phobl ifanc.

Mae'n amlinellu'n glir y camau y gellir eu cymryd i nodi a mynd i'r afael â phroblemau hiliaeth ynghyd â sut i hybu cydraddoldeb – oll yn unol â'r cyfrifoldebau yng Nghod Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol CGA.

I weld y canllaw, ewch i [Dudalennau'r Canllawiau arfer da](#).

SAC a sefydlu statudol

Eleni, rhoddodd dystysgrifau i 1,407 o bobl a gyflawnodd Statws Athro Cymwysedig (SAC) yng Nghymru. Fe wnaeth hyn gynnwys asesu 61 cais am SAC gan ymgeiswyr o'r tu allan i Gymru, a gwnaed 58 dyfarniad. Rhoddwyd 1,065 o dystysgrifau i athrawon ysgol a gyflawnodd eu cyfnod Sefydlu yn llwyddiannus hefyd.

Y Marc Ansawdd ar gyfer Gwaith Ieuenctid yng Nghymru

Ers mis Ionawr 2020, ni sydd wedi bod yn gyfrifol am ddarparu a datblygu'r Marc Ansawdd ar gyfer Gwaith Ieuenctid yng Nghymru (y Marc Ansawdd), mewn partneriaeth ag ETS Cymru.

Yn 2021-22, fe wnaethom asesu a dyfarnu'r Marc Ansawdd i 13 o sefydliadau (saith efydd, pum arian, un aur). Yn gyfan gwbl, mae 24 sefydliad bellach yn dal y Marc Ansawdd.

Fe wnaethom ymgysylltu'n helaeth â'r sector a darparu cyngor ac arweiniad i sefydliadau ac unigolion sy'n ystyried gwneud cais am y Marc Ansawdd. Mae hyn wedi cynnwys:

- darparu hyfforddiant ar y Marc Ansawdd i 144 o weithwyr ieuenctid a gweithwyr cymorth ieuenctid

- datblygu fideo hyrwyddo sy'n cynnwys deiliaid presennol y Marc Ansawdd
- datblygu modiwl ymwybyddiaeth ar-lein
- datblygu tudalen we '[Marc Ansawdd – enghreifftiau o arfer da](#)', sy'n cynnwys nifer o astudiaethau gan sefydliadau sydd ag achrediad y Marc Ansawdd
- datblygu adnodd '[deall y jargon](#)' i ddileu amgyffredion o rwystrau i sefydliadau llai y sector ieuenctid
- cyhoeddi [blogiau'n](#) dangos pwysigrwydd ac effaith y Marc Ansawdd

Gwella safonau mewn addysgu a dysgu

Rydym yn gweithio'n rheolaidd gyda Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid eraill ar fentrau i sicrhau ansawdd a gwella safonau ym maes addysgu a dysgu.

Yn 2021-22, gofynnodd Llywodraeth Cymru i ni adeiladu ar waith blaenorol a wnaed yn 2020-21 ar y safonau proffesiynol i athrawon AB ac ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith. Parhaom i brofi a mireinio'r adnoddau drafft a ddatblygwyd yn 2020-21 gyda'r bwriad o gefnogi ymgysylltiad ymarferwyr â'r safonau. Rydym wedi gweithio gyda rhanddeiliaid i amlygu arfer da presennol y gellid ei rannu'n ehangach. Hefyd, rydym wedi dechrau cwmpasu datblygiad safonau i arweinwyr, staff cymorth a dysgu oedolion, y byddwn yn bwrw ymlaen ag ef ymhellach yn 2022-23.

Rydym wedi arwain prosiect ar ran Llywodraeth Cymru i ddatblygu cyfres o 'silwetau' sy'n amlinellu proffiliau swydd yn y gweithlu ôl-16. Rydym wedi gweithio'n agos gyda'r Athro Bill Lucas (Cyfarwyddwr Centre for Real-World Learning, Prifysgol Caer-wynt) a grŵp o randdeiliaid ac ymarferwyr allweddol, i ddatblygu'r silwetau. Byddant yn amlinellu sut olwg allai fod ar ddeiliaid swydd delfrydol (sy'n gweithio mewn rolau gwahanol mewn AB a dysgu seiliedig ar waith) o ran eu sgiliau, eu profiad a'u cymwysterau, gan ddarparu adnodd datblygu gwerthfawr i ymarferwyr a rhanddeiliaid.

Yn 2020-21, comisiynom Brifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant a Phrifysgol De Cymru (mewn partneriaeth) i gynnal astudiaeth i lywio datblygiad llwybr TAR/SAC sy'n caniatáu i unigolyn addysgu mewn ysgolion ac AB, a rhaglen drosi sy'n caniatáu i unigolyn â TAR (AB) addysgu mewn ysgolion. Cyflwynom ein hadroddiad terfynol i Lywodraeth Cymru ym mis Ebrill 2021. Eleni, gofynnodd Llywodraeth Cymru i ni gynnal cam gwaith pellach i bennu'r galw yn y sector am y cymwysterau hyn. Rydym wedi dechrau datblygu cynigion ar gyfer y prosiect a byddwn yn parhau â'r gwaith hwn yn 2022-23.

Materion deddfwriaethol

Ym mis Mawrth 2022, roeddem yn falch o weld lansio ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar gynigion i ymestyn rhestr yr ymarferwyr addysg sy'n gorfod cofrestru gyda CGA, er enghraifft staff mewn ysgolion annibynnol. Mae'r CGA wedi dadlau dros y newid hwn ers amser hir.

Rydym yn croesawu'r newidiadau posibl i'r ddeddfwriaeth ddechrau 2022-23 i fynd i'r afael â'r materion hyn ac ystyriwn fod hyn yn gam pwysig wrth gynnal ffydd a hyder y cyhoedd yn y gweithlu addysg.

Achrediad AGA

Rhaid i bob rhaglen AGA a gynigir gan bartneriaethau yng Nghymru gael ei hachredu gan ein Bwrdd Achredu AGA (y Bwrdd). Wrth benderfynu p'un ai achredu ai peidio, mae'r Bwrdd yn ystyried sut bydd y rhaglen yn codi ansawdd y ddarpariaeth, ac yn denu ymgeiswyr â'r sgiliau, y cymwysterau a'r doniau cywir i ddechrau gyrfa mewn addysg yn unol â'r meini prawf achredu.

Achredodd y Bwrdd ddwy raglen AGA newydd yn 2021-22 a disgwyliar iddynt ddechrau ym mis Medi 2022.

Yn achos rhaglenni a ddechreuodd ym mis Medi 2021, cynhaliodd y Bwrdd nifer o 'ymweliadau rhithwir' hefyd trwy gydol y flwyddyn i sicrhau bod partneriaethau'n cydymffurfio ag amodau achredu.

Rydym yn gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru, Estyn a phartneriaethau AGA i ddatblygu system fonitro genedlaethol ar y cyd, ac i sicrhau bod trefniadau monitro CGA ac arolygiadau Estyn yn ategu ei gilydd wrth gefnogi partneriaethau. Bydd monitro rhaglenni achrededig yn dechrau yn 2022-23.

Mae swyddogion CGA a'r Bwrdd wedi gweithio'n agos gyda phartneriaethau AGA a Llywodraeth Cymru trwy gydol y flwyddyn i ddarparu cyngor a chymorth parhaus, yn enwedig yn ymwneud â'r gwaith mireinio sy'n cael ei wneud i raglenni AGA wrth ymateb i bandemig COVID-19.

Dyrannu niferoedd derbyn AGA

Ym mis Rhagfyr 2021, ar y cyd â Llywodraeth Cymru, dyrannom niferoedd derbyn AGA i bartneriaethau AGA ar gyfer rhaglenni yn dechrau ym Medi 2022. Eleni, er mwyn cydnabod prinderau athrawon penodol yng Nghymru, rhoddofnion penodol i bartneriaethau recriwtio athrawon cyfrwng Cymraeg a Phobl Dduon, Asiaidd ac ethnig leiafrifol. Byddwn yn parhau i fonitro recriwtio i raglenni yn 2022-23.

Dysgu proffesiynol

Sefydlu

Rydym yn gweinyddu trefniadau cyllido, cofnodi ac olrhain ar gyfer sefydlu athrawon ysgol ar ran Llywodraeth Cymru. Mae hyn yn golygu gweithio'n agos gydag awdurdodau lleol, y consortia rhanbarthol, mentoriaid, athrawon newydd gymhwys (ANG) a Llywodraeth Cymru. Roedd y gwaith hwn yn cynnwys:

- cynorthwyo dros 2,800 o athrawon newydd, dros 1,200 o fentoriaid sefydlu, dros 450 o wirwyr allanol a dros 870 o ysgolion yn rhan o'r rhaglen sefydlu
- talu dros £2.37 miliwn o daliadau cyllido ar gyfer sefydlu i ysgolion, sy'n cyfateb i 3,124 o daliadau ar gyfer y rhai sy'n cymryd rhan mewn sefydlu

Dr Hazel Haggart
Cadeirydd,
Bwrdd Achredu AGA

- rhyddhau dros £2.12 miliwn i'r consortia rhanbarthol ar ran Llywodraeth Cymru i ddarparu rôl y gwiriwr allanol
- darparu cymorth gweinyddol wedi'i deilwra i bob un o'r consortia rhanbarthol (gan gynnwys arwain wrth baru mentoriaid allanol ag athrawon sy'n cyflawni Sefydlu mewn dau o'r rhanbarthau)
- darparu gwasanaethau ar-lein, cyfleusterau desg gymorth ac arddangosiadau i bob ymarferydd cofrestredig sy'n cael at ei broffil sefydlu, gwirwyr allanol, y consortia rhanbarthol, awdurdodau lleol ac ysgolion

Hefyd, cefnogom gynllun lleoliadau ANG Llywodraeth Cymru, a wnaeth anelu at gefnogi ANG yr oedd COVID-19 wedi effeithio ar eu hastudiaethau AGA a'u cyfnod sefydlu, trwy gyflwyno rhaglen lleoliadau addysgu â thâl.

Ym mis Chwefror 2022, lansiodd Llywodraeth Cymru ymgynghoriad a geisiodd farn am gynigion i ddiwygio'r trefniadau ar gyfer sefydlu statudol ANG yng Nghymru. Byddwn yn gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru yn 2022-23 i weithredu unrhyw newidiadau sy'n ofynnol o ganlyniad i'r ymgynghoriad.

E-bortffolio cenedlaethol – Pasbort Dysgu Proffesiynol (PDP)

Parhaom i ddatblygu a chynnal e-bortffolio cenedlaethol ar gyfer ein cofrestreion. Ers ei lansio ym mis Medi 2016, mae mwy na 35,000 o ymarferwyr wedi creu eu PDP, sy'n rhoi platfform iddynt gynllunio, cofnodi a myfyrio ar eu dysgu proffesiynol a rhyngweithio â'u safonau proffesiynol. Rydym yn falch hefyd o adrodd am gynnydd o bron i 7,000 o gyfrifon ers 1 Ebrill 2021.

Rydym wedi parhau i gynnig hyfforddiant a chymorth ar-lein trwy gydol y flwyddyn, gan helpu cofrestreion i ddefnyddio'r PDP. Hefyd, rydym wedi gweithio'n agos gyda phartneriaid i ddatblygu gweithlyfrau pwrpasol yn y PDP ar gyfer rhaglenni dysgu proffesiynol cenedlaethol y consortia rhanbarthol, y rhaglen Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) newydd a rhaglen newydd y Radd Meistr mewn Addysg yng Nghymru.

Digwyddiadau dysgu proffesiynol

Eleni, cynigiom fwy o ddigwyddiadau dysgu proffesiynol nag erioed i'n cofrestreion gyda siaradwyr o'r radd flaenaf, yn trafod amrywiaeth eang o bynciau.

Ym mis Ionawr 2022, roeddem yn arbennig o falch o groesawu'r Athro Yong Zhao, yr arweinydd meddwl, addysgwr, ac awdur enwog rhyngwladol o fri, i gyflwyno ein darlith flynyddol [Siarad yn Broffesiynol](#).

Hefyd, cynhaliom ddau Ddosbarth Meistr eleni a roddodd gyngor gwerthfawr ac ymarferol i gofrestrion.

Ym mis Ebrill 2021, canolbwyntiodd [Dr Carol Campbell](#) ar arwain gwelliant addysgol yn ystod y pandemig a'r tu hwnt. Ym mis Chwefror 2022, archwiliodd Dr Lyn Sharratt yr arferion uchel eu heffaith sy'n sicrhau bod pob arweinydd, ymarferwr a dysgwr yn tyfu, yn cyflawni ac yn profi lles.

Ym mis Tachwedd 2021, yn ein digwyddiad [Symud o ymarfer di-hiliol i ymarfer gwrth-hiliol](#) ar y cyd â Rhwydwaith BAMEed Cymru, daethom â peth o'r gwaith ysbrydoledig

"Gwnaeth i chi feddwl a'ch ysbrydoli"

Mynychwr Siarad yn Broffesiynol, Ionawr 2022

ac arloesol sy'n digwydd ar draws Cymru ynghyd i hybu tegwch hiliol mewn addysg.

Dilynir y digwyddiad hwn gan gyfres o 'weminarau min nos', gyda'r nod o daflu goleuni ar rai o'r pynciau a godir. Cynhaliwyd y cyntaf o'r gyfres ym mis [Mawrth 2022](#) a chanolbwyntiodd ar addysgu Cynefin a hanes amrywiol Cymru, a sut gall addysgwyr gynnwys themâu Du, Asiaidd ac ethnig leiafrifol yn y cwricwlwm newydd.

Cynhelir gweminarau pellach yn 2022-23.

Ym mis [Rhagfyr 2021](#), partnerom â Llywodraeth Cymru i rannu rhywfaint o'r dystiolaeth a oedd yn dod i'r amlwg ynghylch addysg yn ystod y cyfnod clo, fel rhan o'r Strategaeth Genedlaethol ar gyfer Ymchwil ac Ymholiad Addysgol.

Ym mis Mawrth 2022, cynhaliom ddigwyddiad arlein i bartneriaethau AGA ar thema 'Symud Ymlaen'. Yn y digwyddiad, rhannodd pob partneriaeth AGA eu profiadau o'r broses ddiwygio hyd yn hyn, gan ddathlu llwyddiannau ac ystyried heriau yn y dyfodol.

"Roedd yn symbylu ac yn addysgiadol ar lefel wrioneddol ymarferol"

*Mynychwr dosbarth
meistr Dr Sharratt,
Chwefror 2022*

Cefnogi ymchwil gan ymarferwyr

Yn unol â'n strategaeth ymchwil, rydym wedi parhau i hyrwyddo a chefnogi ymgysylltu ag ymchwil ar draws ein grwpiau o gofrestreion

Rydym wedi cyhoeddi ystod o adnoddau ar-lein i gofrestreion er mwyn annog ymchwil agos i ymarfer, gan gynnwys mynediad am ddim at becyn EBSCO o e-lyfrau a chyfnodolion academaidd. Ym mis Hydref 2021, lansiom Meddwl Mawr, ein clwb llyfrau a chyfnodolion newydd, sy'n anelu at godi ymwybyddiaeth o EBSCO ac annog cofrestreion i droi at yr adnodd rhad ac am ddim hwn.

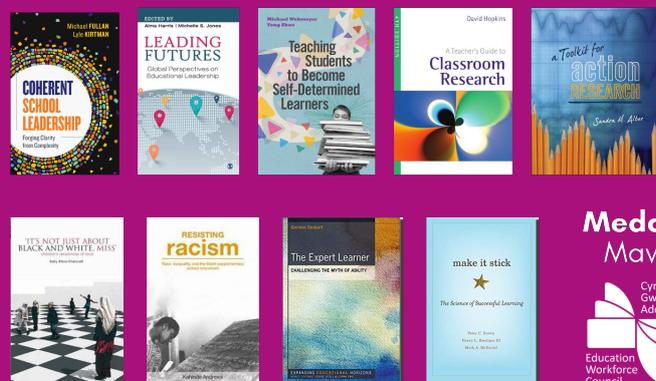
Mewn ffocws: Meddwl Mawr

Gall troi at ymchwil chwarae rhan bwysig wrth helpu ymarferwyr i ddatblygu eu syniadau a'u hymarfer eu hunain fel gweithwyr addysg proffesiynol. Dyna pam y dechreuom Meddwl Mawr, sef clwb llyfrau a chyfnodolion newydd sy'n anelu at gynorthwyo ein cofrestreion ar eu taith ddysgu proffesiynol.

Ac yntau wedi'i lansio ym mis Hydref 2021, ei nod yw helpu cofrestreion i wneud y mwyaf o fwy na 4,500 o gyfnodolion, papurau ac e-lyfrau addysg sydd ar gael yn rhad ac am ddim iddynt ar EBSCO – llyfrgell ymchwil addysg mwyaf y byd.

Yn ystod 2021-22, rydym wedi argymhell ll e-lyfr yn cwmpasu pynciau fel addysgeg, arweinyddiaeth a symbylu dysgwyr.

Darllenwch argymhellion diweddaraf Meddwl Mawr.

Ddiwedd y flwyddyn, gofynnodd Llywodraeth Cymru i ni ddarparu gwasanaethau ysgrifenyddiaeth annibynnol i gefnogi'r Strategaeth Genedlaethol ar gyfer Ymchwil ac Ymholiad Addysgol (NSERE). Mae hyn yn cynnwys sefydlu a datblygu isadeiledd NSERE a Gweithgor Rhaglen Ymchwil Addysg Dechrau Gyrf. Mae gwaith paratoadol wedi dechrau ac edrychwn ymlaen at weithio gyda Llywodraeth Cymru i ddatblygu NSERE yn 2022-23.

Cyfathrebu ac ymgysylltu

Dros y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi parhau i gynnal a chynyddu ein proffil ymhlith cofrestreion, darpar gofrestreion, cyflogwyr, undebau llafur a rhanddeiliaid eraill, gan gynyddu ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o'n rôl a'n cylch gorchwyl. Rydym wedi ceisio gwneud hyn er gwaethaf y cyfyngiadau a grëwyd gan y pandemig

Darparom sesiynau hyfforddiant a chymorth a chyflwyniadau ar-lein, gyda galw uchel am sesiynau ar bynciau fel y Cod, a sut y dylai ac na ddylai cofrestreion ddefnyddio cyfryngau cymdeithasol. Cynhaliwyd dros 450 o sesiynau o'r fath yn 2021-22.

Siaradodd ein Prif Weithredwr mewn nifer o ddigwyddiadau yn ystod y flwyddyn, gan gynnwys cynhadledd polisi Fforwm Addysg San Steffan 'Y camau nesaf ar gyfer recriwtio, cadw, datblygiad proffesiynol a lles athrawon', cynhadledd Fforwm Polisi Cymru 'Y camau nesaf ar gyfer gweithredu'r cwricwlwm newydd', a Fforwm Rhyngwladol Awdurdodau Rheoleiddio Athrawon.

Rydym yn cyfathrebu'n uniongyrchol â'n cofrestreion a rhanddeiliaid trwy ein e-gylchlythyrau rheolaidd. Cafodd y cylchlythyrau hyn i gofrestreion eu hailwampio ym mis Mawrth 2022, gan eu gwneud nhw'n fwy deniadol a hygyrch i ddarllenwyr.

Rydym wedi datblygu ein gwefan drwy gydol y flwyddyn, gan gyflwyno deunydd newydd yn rheolaidd a chynnal blog bywiog sy'n cynnwys pobl flaenllaw ym myd addysg. Mae hyn wedi ein helpu i ddenu dros 887,000 o ymweliadau â thudalennau ein gwefan (ein ffigur blynyddol uchaf hyd yma). Rydym wedi parhau i ddefnyddio [Twitter](#) i hyrwyddo negeseuon allweddol i'n cofrestreion a rhanddeiliaid. Ym mis Rhagfyr 2021, creom gyfrif [LinkedIn CGA](#) hefyd i ehangu ein cyrhaeddiad gyda rhanddeiliaid a chofrestreion.

Gwnaethom gynhyrchu sawl datganiad i'r wasg ac fe'n henwyd yn y cyfryngau dros 100 o weithiau. Roedd diddordeb penodol mewn achosion sy'n symud trwy'r broses priodoldeb i ymarfer a chanlyniadau'r [Arolwg Cenedlaethol o'r Gweithlu Addysg](#).

16,117

o alwadau ffôn
wedi'u derbyn

Over 450

o gyflwyniadau a sesiynau
cymorth wedi'u darparu

887,368

o ymweliadau â
thudalennau
ein gwefan

8,332

o ddilynwyr ar
Twitter

9

o flogiau gwadd wedi'u
cyhoeddi gan bobl flaenllaw
ym myd addysg

3 chylchlythyr rhanddeiliaid
wedi'u cyhoeddi, **4**
cylchlythyr cofrestreion
wedi'u cyhoeddi

Cefnogi polisi addysgol

Rydym wedi ymrwmo i gyfrannu at a dylanwadu ar ddatblygu polisi er budd ein cofrestreion.

Mae'r Cadeirydd, y Prif Weithredwr a'r uwch swyddogion yn cyfarfod yn rheolaidd â phobl flaenllaw ym myd addysg yng Nghymru, gan gynnwys Gweinidog y Gymraeg ac Addysg, uwch swyddogion Llywodraeth Cymru ac arweinwyr addysg pob un o'r pleidiau gwleidyddol a gynrychiolir yn Senedd Cymru. Rydym hefyd yn gweithio'n agos gydag ystod o sefydliadau fel undebau llafur, y consortia rhanbarthol, cyflogwyr, Estyn, Cymwysterau Cymru, yr Academi Genedlaethol Arweinyddiaeth Addysgol, Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (CCAUC), Colegau Cymru, Ffederasiwn Hyfforddiant Cenedlaethol Cymru, Grŵp y Prif Swyddogion Ieuenctid a Chyngor Cymreig y Gwasanaethau Ieuenctid Gwirfoddol.

Rydym wedi cyfranogi mewn a chyfrannu at dros 45 o grwpiau cenedlaethol â phroffil uchel sydd â chylchoedd gwaith yn ymestyn ar draws ysgolion, addysg bellach, dysgu seiliedig ar waith a gwaith ieuenctid. Mae'r rhain wedi ymdrin â materion allweddol y gweithlu fel effaith COVID-19, llwyth gwaith, recriwtio a chadw, dysgu proffesiynol, safonau proffesiynol ac ymgysylltu ag ymchwil.

Rydym yn ymateb yn rheolaidd i ymgynghoriadau i eirioli ar ran y gweithlu addysg a defnyddiwn ein gwybodaeth a'n harbenigedd i ddylanwadu'n gadarnhaol ar y system addysg yng Nghymru. Yn 2021-22, ymatebom i chwe ymgynghoriad ffurfiol a 15 cais am dystiolaeth neu gyngor. Mae hyn wedi cynnwys ymgynghoriad y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ar y Bil Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru), galwad Llywodraeth Cymru am dystiolaeth ar reoliadau ac arweiniad ysgolion annibynnol ac adolygiad Archwilio Cymru o baratodau ar gyfer cyflwyno'r Cwricwlwm i Gymru.

Gofynnir fwyfwy i CGA gyfrannu at ddatblygiad polisi ar lefel y Deyrnas Unedig ac ar lefel ryngwladol. Mae model CGA ar gyfer cofrestru a rheoleiddio, sy'n cwmpasu ysgolion, y cyfnod ôl-16 a lleoliadau gwaith ieuenctid, yn unigryw. Yn ystod y flwyddyn, cawsom ein gwahodd i rannu ein profiad gyda'r Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd (OECD) ac mewn amrywiaeth o fforymau rhyngwladol. Penodwyd y Prif Weithredwr i Fforwm Cyngori Proffesiynau Rheoleiddiedig y DU, a sefydlwyd o'r newydd yn 2021-22.

Polisi a chyngor seiliedig ar dystiolaeth

Data a dadansoddi

Mae ein Cofrestr yn cynnig cyfoeth o wybodaeth i lywio a dylanwadu ar bolisi a chynllunio'r gweithlu yng Nghymru. Rydym yn ymrwmo'n gadarn i rannu ein data a'r wybodaeth a gawn ohono gyda'n cofrestreion a'n partneriaid.

Ym mis Medi 2021, cyhoeddom [Ystadegau Blynyddol y Gweithlu Addysg i Gymru 2021](#), sef ein set ddata fwyaf cynhwysfawr hyd yma. Mae'n nodi cyfansoddiad y gweithlu ymarferwyr cofrestredig ar draws ysgolion, addysg bellach, dysgu seiliedig ar waith a lleoliadau gwaith ieuenctid yng Nghymru.

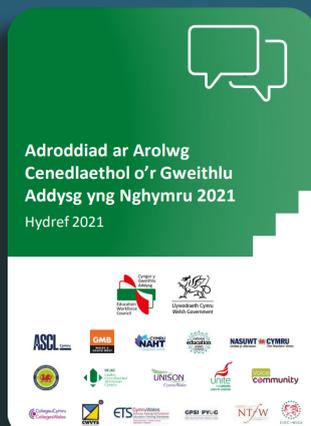
Rydym wedi parhau i weld galw uchel am ein data ac wedi darparu pecynnau data ar raddfa fawr i helpu Llywodraeth Cymru, ac eraill fel IWPRB, undebau llafur a chonsortia

rhanbarthol. Mae ein data hefyd yn parhau i gael ei ddefnyddio'n genedlaethol i lywio a dylanwadu ar ddatblygu polisi a chynllunio'r gweithlu, ac fe'i dyfynnir a chyfeirir ato'n aml yn y Senedd, gan undebau llafur a'r wasg.

Yr Arolwg Cenedlaethol o'r Gweithlu Addysg

Ym mis Hydref 2021, cyhoeddodd ganfyddiadau'r [Arolwg Cenedlaethol o'r Gweithlu Addysg yng Nghymru](#). Ar 21 Hydref 2021, cynhaliom [ddigwyddiad briffio polisi](#) a archwiliodd y themâu allweddol o'r arolwg. Ers y digwyddiad briffio, gofynnwyd i ni roi 10 cyflwyniad arall ar ganlyniadau'r arolwg i amrywiaeth o randdeiliaid.

Mewn ffocws: Yr Arolwg Cenedlaethol o'r Gweithlu Addysg yng Nghymru

Ym mis Hydref 2021, cyhoeddodd ganfyddiadau'r Arolwg Cenedlaethol o'r Gweithlu Addysg yng Nghymru.

Ynghyd â deall rhai o effeithiau pandemig COVID-19, rhoddodd y canlyniadau hefyd farn cofrestreion am faterion fel llwyth gwaith, lles a'r cyfleoedd sydd ar gael am ddysgu proffesiynol. Fe wnaeth y canfyddiadau allweddol gynnwys:

- optimistiaeth ymhlith ymatebwyr am eu dyfodol yn y proffesiwn, eu datblygiad proffesiynol eu hunain a phwysigrwydd parhaus dysgu ar-lein
- i fwyafrif o ymarferwyr, datblygiad gyrfaol a dilyniant yw'r brif flaenoriaeth
- roedd dros 60% o ymarferwyr yn gweld buddion parhau â dysgu cyfunol neu ddysgu digidol ar ôl y pandemig
- er y teimlodd nifer uchel (tua 70%) fod COVID-19 wedi effeithio ar eu lles dros y 12 mis diwethaf, teimlont eu bod wedi cael cefnogaeth dda gan eu cyflogwyr yn ystod y cyfnod hwn a theimlont yn ddiogel yn eu swydd
- adroddodd llawer o ymatebwyr am lwyth gwaith mawr, gormod o waith papur a phryderon am eu parodrwydd ar gyfer y cwricwlwm newydd
- roedd pryderon amlycaf am lwyth gwaith ymhlith staff addysgu mewn ysgolion ac AB, gyda 65% a 70% yn y drefn honno yn datgan nad oeddent yn gallu rheoli'u llwyth gwaith presennol

[Darllenwch adroddiad llawn yr arolwg.](#)

Ymchwil a pholisi

Ym mis Hydref 2021, cyhoeddodd ganlyniad ymchwil helaeth a wnaed ar ran Llywodraeth Cymru ynghylch amrywiaeth a chynrychiolaeth ethnig leiafrifol ymhlith athrawon a chynorthwywyr addysgu yng Nghymru.

A ninnau'n adeiladu ar ganfyddiadau ein hadroddiad cam dau ([a gyhoeddwyd ym Mai 2020](#)), dechreuom gyfnod o ymgysylltu eang ag ymarferwyr, rhanddeiliaid a sefydliadau sy'n cynrychioli cymunedau amrywiol. Nod yr ymgysylltu hyn oedd cynorthwyo â datblygu cyfres derfynol o argymhellion i Lywodraeth Cymru er mwyn cynyddu amrywiaeth yn y gweithlu ysgolion yng Nghymru.

Cyfarfuom â llawer o sefydliadau ac unigolion a chynhaliom gyfres o grwpiau ffocws gydag ymarferwyr a rhanddeiliaid Du, Asiaidd ac ethnig leiafrifol. Trwy'r grwpiau ffocws hyn, dysgom am eu profiadau o'r system addysg yng Nghymru a'u barn am yr hyn y mae angen ei wneud i wneud y gweithlu ysgolion yn fwy amrywiol.

Helpodd y cipolwg a gawsom i ni lunio ein hargymhellion a chyflwynom y rhain i Lywodraeth Cymru ym mis Gorffennaf 2021. Mae nifer o'r argymhellion eisoes wedi'u defnyddio i lywio cynllun recriwtio Pobl Ddu, Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig ar gyfer addysg gychwynol i athrawon.

Hyrwyddo cydraddoldeb ac amrywiaeth ac iechyd a lles

Rydym yn gwybod bod proffesiwn addysg amrywiol yn hanfodol i adeiladu amgylchedd cynhwysol i ymarferwyr a dysgwyr. Trwy gydol y flwyddyn, rydym wedi gweithio gyda phartneriaid i hyrwyddo ymwybyddiaeth o faterion cydraddoldeb ac amrywiaeth o fewn y gweithlu addysg. Mae hyn wedi cynnwys:

- datblygu canllawiau arfer da – 'Proffesiynoldeb ar waith' a 'Mynd i'r afael â hiliaeth'
- cyhoeddi dau adroddiad ar gynrychiolaeth ethnig leiafrifol yn y gweithlu addysg yng Nghymru
- digwyddiad ar y cyd â Rhwydwaith BAMEed Cymru o'r enw 'Symud o ymarfer di-hiliol i ymarfer gwrth-hiliol' a gweminar gyda'r nos i ddilyn, gan ddenu rhyw 500 o fynychwyr yn gyfan gwbl
- canolbwyntio argymhellion Tachwedd 2021 Meddwl Mawr ar hil a hiliaeth

Hefyd, rydym yn ceisio codi ymwybyddiaeth o iechyd meddwl a lles cofrestreion, a nodi ffyrdd o'u cefnogi. I'r perwyl hwn, rydym yn hyrwyddo ac yn rhannu gwybodaeth ac adnoddau gan Gymorth Addysg, yr unig elusen yn y DU, sy'n cefnogi iechyd meddwl a lles athrawon a staff addysgol, yn rheolaidd. Byddwn yn gweithio'n agos gyda nhw yn 2022-23 i ddatblygu adnoddau ychwanegol i gefnogi lles cofrestreion.

Swyddogaethau ar ran y llywodraeth

Hyrwyddo gyrfaoedd ym myd addysg

Ym mis Mehefin 2021, lansiom Addysgwyr Cymru, sef gwefan newydd bwrpasol ar gyfer hybu gyrfaoedd a dilyniant gyrfaol yn y proffesiynau addysg.

Mewn ffocws: Addysgwyr Cymru

P'un a ydych chi'n ystyried cymryd y cam cyntaf yn eich gyrfa addysg neu'n ystyried symud ymlaen i'r cam nesaf, bydd Addysgwyr Cymru'n rhoi mynediad am ddim i chi i'r wybodaeth, yr hyfforddiant a'r cyfleoedd gyrfaol a fydd yn eich arwain at y nod.

Mae Addysgwyr Cymru yn darparu tri phrif wasanaeth:

- porth gyrfaoedd, lle y cewch wybodaeth am yrfaoedd mewn addysg, gan gynnwys y cymwysterau a'r sgiliau y mae eu hangen ar gyfer rolau penodol
- porth hyfforddiant, lle y gall darparwyr hysbysebu eu cyfleoedd hyfforddi a lle y gallwch chwilio am hyfforddiant i ddechrau yn y proffesiwn. I'r bobl sy'n gweithio mewn addysg ar hyn o bryd, bydd y porth hyfforddiant yn caniatáu i chi chwilio am gyfleoedd dysgu proffesiynol
- porth swyddi Cymru gyfan, lle y gall cyflogwyr hysbysebu'u swyddi am ddim a gallwch chi chwilio am waith

[Ewch i wefan Addysgwyr Cymru.](#)

Yn 2021-22, dangosom blatfform [Addysgwyr Cymru](#) i 256 o sefydliadau a chyflogwyr. Mae datblygiad pellach yn mynd rhagddo i ychwanegu'r sectorau addysg uwch a dysgu oedolion i'r wefan. Hefyd, rydym yn gweithio ar y cyd â rhanddeiliaid o'r sectorau dysgu seiliedig ar waith ac AB i ddatblygu ymgyrchoedd recriwtio digidol.

Yn ogystal â'r wefan, mae tîm Addysgwyr Cymru yn darparu gwasanaeth recriwtio a chynngor. Yn 2021-22, er gwaethaf cyfyngiadau a grëwyd gan y pandemig, mynychom 47 digwyddiad recriwtio a gyrfaoedd ac ymgysylltu â thros 2,750 o unigolion sy'n ystyried gyrfa mewn addysg.

Hefyd, rydym wedi datblygu gweithgarwch recriwtio targedig penodol ar gyfer myfyrwyr STEM, Du, Asiaidd ac ethnig leiafrifol, a Chymraeg, y byddwn yn eu datblygu ymhellach yn 2022-23.

Corff Adolygu Cyflogau Annibynnol Cymru (IWPRB)

Fel yr ysgrifenyddiaeth annibynnol i'r IWPRB, chwaraeom rôl allweddol i alluogi'r IWPRB i gyflwyno'i adroddiad a'i argymhellion cyflogau yn llwyddiannus i Weinidog y Gymraeg ac Addysg ym mis Mai 2021.

Cyllid

Cyflwynwyd ein Hadroddiad Blynyddol a'n Cyfrifon blynyddol gerbron y Senedd ym mis Gorffennaf 2021. Cawsom farn archwilio ddiamed. Ar gyfer pob un o'r pum adolygiad archwilio mewnol a gwblhawyd yn 2021-22, derbynion y farn archwilio uchaf o sicrwydd sylweddol ac ni wnaed unrhyw argymhellion.

Ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022, adroddom warged o £466,000 (gwarged o £633,000 yn 2020-21) a chyfanswm asedau net o £5,296,000 (£4,885,000 ar 31 Mawrth 2021).

Rydym hefyd wedi cynnal digon o gronfeydd ariannol wrth gefn i sicrhau bod y gwasanaethau a ddarparwn yn cael eu hamddiffyn rhag unrhyw risgiau a all godi o ddigwyddiadau annisgwyl.

Gwasanaethau cost-ffeithiol

Mae gennym raglen gadarn ar waith i adolygu a diweddarau ein polisiau a'n prosesau adnoddau dynol, cyllid a gweithredol presennol ar sail gylchol. Rydym yn archwilio arfer gorau gan reoleiddwyr a sefydliadau eraill er mwyn gwneud gwelliannau, lle y bo'n briodol.

Gan mai ffioedd cofrestru sy'n ein hariannu yn bennaf, mae'n hanfodol nad ydym yn gwario mwy na'n hincwm a'n bod yn defnyddio ein hadnoddau yn effeithlon. Rydym yn ceisio cadw ffioedd cofrestru mor isel â phosibl, gan ddarparu'r lefel uchaf o wasanaeth ar yr un pryd i gyflawni ein dyletswyddau statudol.

Rydym wedi parhau i wneud gwelliannau i'n seilwaith TG a'n cyfleusterau i sicrhau ein bod yn cynnig gwerth am arian ar gyfer y ffioedd blynyddol a delir gan gofrestreion. Trwy gydol 2021-22, rydym wedi ychwanegu capasiti at ein seilwaith TG i gefnogi gweithio gartref a chynnal gwasanaeth o ansawdd uchel.

Diogelwch TG

Mae gennym fecanweithiau cadarn ar waith i sicrhau diogelwch ein rhwydwaith TG a'r data a gedwir ynddo. Cyflawnom ardystiad Cyber Essentials ym mis Mai 2021, a chynhaliom wiriadau cydymffurfio PCI yn chwarterol. Rydym yn darparu hyfforddiant seiberddiogelwch ar-lein i'n holl staff a chynhaliom brofion gwe-rwydo rheolaidd i gynnal ymwybyddiaeth staff o faterion seiber.

Yn sgil cynnydd yn y lefelau rhybudd byd-eang ynghylch seiberddiogelwch yn 2021-22, gwnaethom adolygu a gwella ein systemau mewnol ac allanol yn unol â diweddariadau i arfer da.

Cyfrifoldebau deddfwriaethol

Diogelu data

Mae polisiau a gweithdrefnau cadarn ar waith gennym i fonitro diogelwch data a sicrhau ein bod yn cydymffurfio â gofynion diogelu data. Ym mis Chwefror 2022, cynhaliwyd archwiliad mewnol o'n gweithdrefnau diogelu data. Cawsom y farn archwilio uchaf o sicrwydd sylweddol ac ni wnaed unrhyw argymhellion am newid neu

welliant. Mae 'hyrwyddwyr data' o fewn pob tîm wedi cynnig cyngor ac arweiniad o ddydd i ddydd i gydweithwyr a darperir hyfforddiant i'r holl staff, aelodau'r Cyngor a phanelwyr. Yn ystod 2021-22, cyfarfu ein gweithgor diogelu data mewnol unwaith y mis.

Yn 2021-22, ymatebom i bedwar cais rhyddid gwybodaeth a phedwar cais gan destun data.

Y Gymraeg

Mae'n ofynnol i ni gydymffurfio â 148 o Safonau'r Gymraeg, sy'n ymdrin â darparu gwasanaeth, materion gweithredol, llunio polisïau, a chadw cofnodion. Mae pob aelod o staff yn gyfrifol am sicrhau ein bod yn cydymffurfio â'r safonau hyn.

Mewn ffocws: Cefnogi a hyrwyddo'r Gymraeg

Rydym wedi ymrwymo i'r iaith Gymraeg ac yn falch o fod yn sefydliad dwyieithog, sy'n cynnig gwasanaethau i gofrestreion yn y Gymraeg a'r Saesneg.

Cymraeg

Cyhoeddom ein [hadroddiad monitro Safonau'r Gymraeg](#) blynyddol ym mis Gorffennaf 2021, yn amlinellu ein hymrwymiad a'n cydymffurfiaeth â'r safonau. Cyfarfuom â swyddfa Comisiynydd y Gymraeg ym mis Tachwedd 2021 ac roeddem yn falch o gael adborth cadarnhaol ar eu gweithgarwch monitro.

Cydraddoldeb

Rydym wedi ymrwymo i weithio tuag at gynhwysiant a chydraddoldeb o fewn y sector ac i sicrhau ein bod ni, fel cyflogwyr, yn hyrwyddo tegwch ac amrywiaeth. Amlinellodd ein [Cynllun Cydraddoldeb Strategol](#) sut byddwn yn gweithio tuag at y nod o gyflawni cyfle cyfartal, o fewn ein sefydliad ac ar draws y gweithlu addysg ehangach yng Nghymru.

Rydym wedi cyhoeddi [Adroddiad Blynyddol ar Gydraddoldeb](#), yn adolygu ein cynnydd yn erbyn yr amcanion yn y Cynllun Cydraddoldeb Strategol.

Ein pobl

Polisi cyflogaeth

Rydym yn ymrwymo i gyfle cyfartal ac mae ein hagwedd at recriwtio, datblygu a dyrchafu staff wedi hen ennill eu plwyf. Mae prosesau recriwtio'n cael eu monitro'n barhaus i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg a chyfrifoldebau cydraddoldeb.

Datblygiad staff

Rydym yn cydnabod mai ein staff yw ein prif ased. I'r perwyl hwnnw, rydym yn darparu cyfleoedd hyfforddi a datblygu i'w galluogi i ffynnu. Mae gennym raglen hyfforddi staff gynhwysfawr, yn unol ag amcanion sefydliadol. Yn ystod 2021-22, cynhaliom sesiynau ar gydraddoldeb hil, rheoli gweithwyr gartref (i reolwyr llinell) a delio â galwadau anodd. Hefyd, gall staff unigol ofyn am hyfforddiant fel rhan o'r broses adolygu perfformiad a datblygiad.

Lles staff

Ein nod yw creu amgylchedd gwaith a diwylliant gwaith sy'n hyrwyddo iechyd a lles corfforol a meddyliol cadarnhaol.

Mewn ffocws: Cefnogi lles staff

Ein nod yw bod yn sefydliad agored a chefnogol lle y mae staff yn teimlo'u bod yn gallu siarad am eu hiechyd corfforol a'u hiechyd meddwl. Mae'r holl staff yn cael cyfarfodydd rheolaidd â rheolwyr a chynhelir cyfarfodydd misol i'r holl staff er mwyn rhoi'r diweddaraf iddynt am ddatblygiadau ar draws y sefydliad. Yn sgil y pandemig, mae'r Prif Weithredwr wedi cyfarfod yn rheolaidd â'r holl dimau yn ystod y flwyddyn i wirio eu lles ac ateb unrhyw gwestiynau neu ymholiadau sydd ganddynt.

Rydym wedi cefnogi staff a ddywedodd y byddai eu lles yn elwa o gyfleoedd i weithio yn y swyddfa, trwy alluogi iddynt ddod i'r swyddfa yn rheolaidd.

Parhaom i alluogi staff i ddefnyddio llinell gymorth rad ac am ddim Employee Assistance Support sy'n darparu cyngor cyfrinachol iddynt ar amrywiaeth o faterion. Rydym wedi rhannu gwybodaeth am weminarau dyddiol rhad ac am ddim gan Care First gyda staff yn wythnosol. Mae pedwar o gynorthwyr cyntaf iechyd meddwl sydd wedi cael hyfforddiant ar gael i staff ar draws y sefydliad hefyd.

Eleni, rydym wedi datblygu rhaglen lles newydd a fydd yn cael ei lansio ym mis Ebrill 2022. Mae'r rhaglen hon yn cynnwys amrywiaeth eang o weithgareddau a chyfleoedd i gefnogi lles staff, gan gynnwys codi ymwybyddiaeth o ymgyrchoedd cenedlaethol i gefnogi iechyd corfforol ac iechyd meddwl. Ymgynghorom â staff am y rhaglen trwy Fforwm y Gweithwyr ac rydym wedi cynnwys sawl syniad ac awgrym arloesol a wnaed gan staff yn y rhaglen. Rydym wedi cytuno y bydd lles staff yn eitem sefydlog ar agenda pob cyfarfod y fforwm.

Cefnogi aelodau

Gwneir penodiadau i'r Cyngor bob pedair blynedd, drwy broses penodiadau cyhoeddus Llywodraeth Cymru. Daw aelodau'r Cyngor ag ystod helaeth o brofiad gyda nhw, gyda gwybodaeth yn cwmpasu pob un o saith grŵp y Cyngor o gofrestrion, ynghyd â phresenoldeb lleyg. Cynhaliwyd diwrnod hyfforddi blynyddol i aelodau'r cyngor ym mis Ebrill 2021, yn cynnwys nifer o siaradwyr allanol.

Hefyd, rydym yn cynnal ac yn cefnogi cronfa o aelodau annibynnol y Panel Priodoldeb i Ymarfer, Aelodau'r Bwrdd Achredu AGA ac aseswyr y Marc Ansawdd ar gyfer Gwaith Ieuencid. Rydym yn darparu hyfforddiant i'r holl aelodau trwy gydol y flwyddyn i'w cynorthwyo i gyflawni eu rôl.

Materion amgylcheddol a chymunedol

Rydym wedi ymrwymo i leihau ein heffaith ar yr amgylchedd i'r eithaf, yn unol â'r dyletswyddau a amlinellir yn Neddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016. A ninnau'n gorff bach, mae'r cyfleoedd i leihau ein heffaith amgylcheddol yn gyfyngedig, fodd bynnag, ceisiwn wneud hynny lle bynnag y bo'n bosibl.

Gan fod swyddogion wedi gweithio o gartref yn bennaf trwy gydol y flwyddyn, mae'r defnydd o ddeunydd ysgrifennu a gofynion teithio wedi lleihau'n sylweddol. Yn ogystal, mae symud at wrandawiadau priodoldeb i ymarfer a chyflwyniadau/sesiynau hyfforddi rhithwir wedi lleihau gofynion teithio'n sylweddol hefyd, i swyddogion ac i fynychwyr allanol.

Rydym yn parhau i gyfathrebu a chofrestreion a rhanddeiliaid drwy'r e-bost (lle y bo modd) er mwyn lleihau'r angen am ddeunydd argraffedig. Hefyd yn 2021-22, symudom at wrandawiadau priodoldeb i ymarfer 'heb bapur', gan gael effaith gadarnhaol bellach ar ein hól troed carbon.

Yn unol â'r dyletswyddau a amlinellir yn Neddf 2016, rydym wedi cyhoeddi datganiad ar y [Ddyletswydd Adran 6 ar Fioamrywiaeth a Chydnherthedd Ecosystemau](#).

Ymgynghori â chyflogeion a rhanddeiliaid

Cyflogeion

Rydym yn cydnabod pwysigrwydd cyfathrebu â'r holl gyflogeion, a rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf iddynt am ddatblygiadau mewnol ac allanol.

Yn ogystal â'n trefniadau ffurfiol ar gyfer adolygu staff yn flynyddol, mae gennym amrywiaeth o ddulliau mwy anffurfiol o gydweithio. Mae hyn yn cynnwys cyfarfodydd rheolaidd â'r holl staff a chyfarfodydd tîm, defnyddio llyfrgell y staff a bwletinâu e-bost ar ddatblygiadau gan yr uwch dîm rheoli, fel y bo'r angen. Hefyd, rydym wedi anfon e-gylchlythyr chwarterol Cymraeg ar Waith i'r holl staff. Mae hwn yn rhoi cymorth i staff ar gydymffurfio â Safonau'r Gymraeg, gan ddarparu syniadau, cyfleoedd ac adnoddau i annog a galluogi staff i ddefnyddio'r Gymraeg.

Mae'r Fforwm Cyflogeion yn rhoi cyfle i staff drafod a dylanwadu ar waith y Cyngor mewn meysydd fel iechyd a diogelwch, lles, a'r Gymraeg.

Rhanddeiliaid

Rydym yn cyfarfod â rhanddeiliaid yn rheolaidd ac yn ymgynghori'n anffurfiol ar amrywiaeth o weithgareddau.

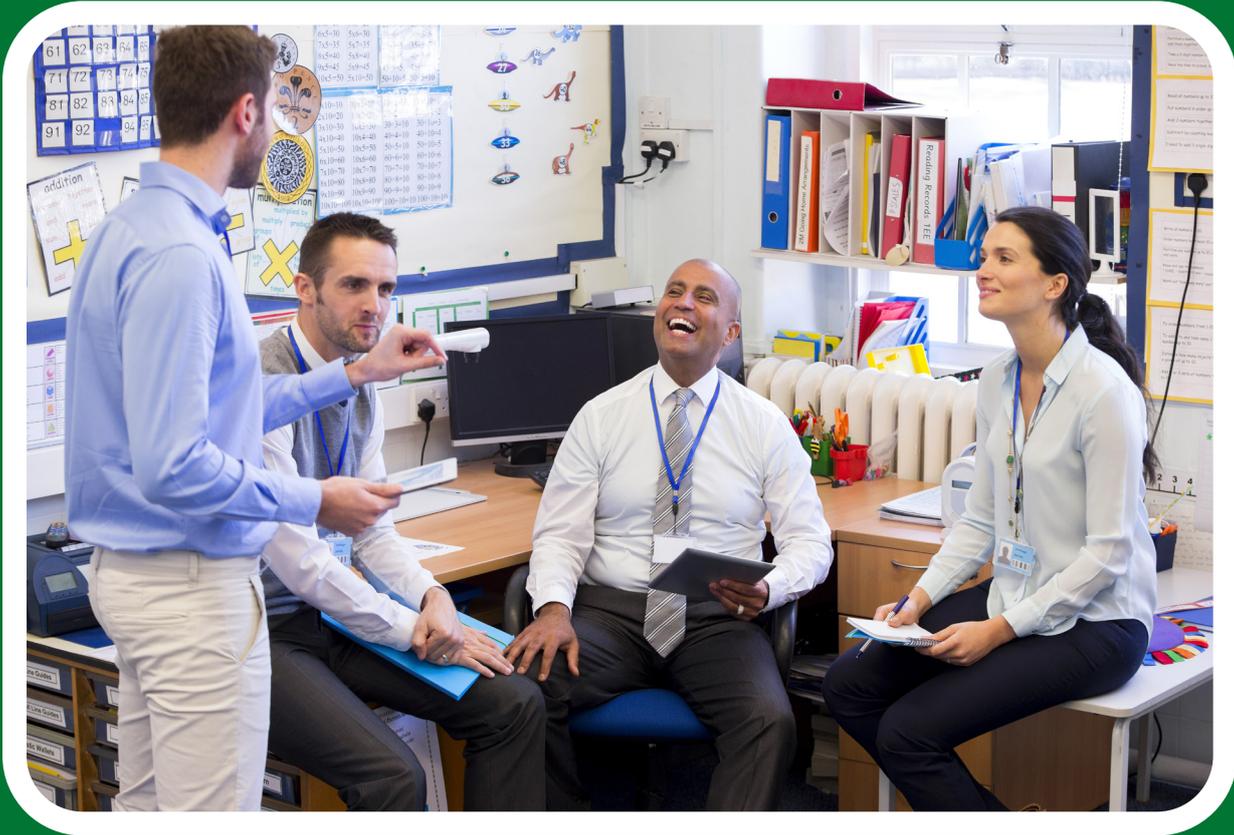
Cawsom ddau ymgynghoriad ffurfiol eleni yn gysylltiedig â'n gweithdrefnau a [Rheolau Disgyblu Diwygiedig](#), a'n [Cynllun Strategol ar gyfer 2022-25](#).

Hefyd, rydym wedi ymgysylltu'n eang a chofrestreion a rhanddeiliaid ar draws yr holl sectorau fel rhan o'r prosiectau niferus rydym wedi'u harwain eleni, fel yr amlinellir ar hyd yr adroddiad hwn.

Hayden Llewellyn

Prif Weithredwr

7 Gorffennaf 2022

Adroddiad Atebolrwydd

Llywodraethu corfforaethol

Adroddiad y Cyfarwyddwyr

Y Cyngor

Mae gan y Cyngor 14 aelod ar hyn o bryd, gan gynnwys y Cadeirydd. Mae aelodau'n cynrychioli amrywiaeth o ddi-ddordebau yn y gweithlu addysg yng Nghymru. Penodir saith aelod yn uniongyrchol trwy broses penodiadau cyhoeddus Llywodraeth Cymru a phenodir saith aelod yn sgil enwebiadau gan sefydliadau a nodir yn Atodlen 2 o Reoliadau Cyngor y Gweithlu Addysg (Aelodaeth a Phenodi) (Cymru) 2014. Ymdrinnir â strwythur pwyllgorau a llywodraethu'r Cyngor yn fanylach yn yr [Adroddiad ar Berfformiad](#).

Yr aelodau yn ystod y cyfnod 1 Ebrill 2021 tan 31 Mawrth 2022 oedd:

Angela Jardine, Chairperson	Kelly Edwards
Anne Pitman	Kevin Pascoe
Berni Tyler	Nicola Stubbins (o 1 Hydref 2021)
Clare Jones	Paul Croke (hyd at 30 Medi 2021)
Dave Williams	Rosemary Lait
Eithne Hughes	Steve Drowley
Gwawr Taylor	Sue Walker (o 1 Hydref 2021)
Jane Setchfield	

Yn ogystal, mae'r Pwyllgor Archwilio a Chraffu yn cynnwys un aelod lleig (Andrew Bellamy).

Uwch swyddogion

Yr uwch swyddogion ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2021 tan 31 Mawrth 2022 oedd:

Prif Weithredwr	Hayden Llewellyn
Cyfarwyddwr Cymwysterau, Cofrestru a Phriodoldeb i Ymarfer	Elizabeth Brimble
Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol	Lisa Winstone
Cyfarwyddwr Datblygiad Proffesiynol, Achredu a Pholisi	Bethan Holliday-Stacey

Mae'r Cyngor yn cynnal [Cofrestr o Fuddiannau Aelodau](#) sy'n rhoi manylion unrhyw fuddiannau sy'n berthnasol i'w gwaith fel aelod o'r Cyngor, neu a allai fod yn berthnasol i hynny. Mae'n ofynnol i uwch swyddogion beidio â dal unrhyw swydd y cânt gydnabyddiaeth ariannol am ei chyflawni a fyddai'n gwrthdaro â'u dyletswyddau ar gyfer y Cyngor, ac adroddir am unrhyw swyddi di-dâl eraill hefyd. Datgelir manylion trafodion â phartion cysylltiedig, gan gynnwys aelodau'r Cyngor ac uwch swyddogion, yn [Nodyn 18](#) i'r Cyfrifon.

Datganiad o gyfrifoldebau'r Cyngor a'r Prif Weithredwr

O dan Baragraff 21 o Atodlen 1 Deddf Addysg (Cymru) 2014, mae'n ofynnol i'r Cyngor baratoi datganiad o gyfrifon ar gyfer pob blwyddyn ariannol, ar y ffurf a'r sail a nodir yn y Cyfarwyddyd Cyfrifon. Caiff y cyfrifon eu paratoi ar sail cronïadau ac mae'n rhaid iddynt roi darlun cywir a theg o gyflwr materion y Cyngor ar ddiwedd y flwyddyn a'i incwm a'i wariant a'i lifoedd arian parod ar gyfer y flwyddyn ariannol.

Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'n ofynnol i'r Cyngor gydymffurfio â gofynion Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth, ac yn benodol i:

- ddilyn y Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyflwynwyd gan Lywodraeth Cymru, gan gynnwys y gofynion cyfrifyddu a datgelu perthnasol, a defnyddio polisiau cyfrifyddu addas yn gyson
- gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon ar sail resymol
- datgan a yw'r safonau cyfrifyddu perthnasol fel y'u nodir yn Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth wedi'u dilyn, a datgelu ac esbonio unrhyw wyriad o bwys yn y datganiadau ariannol
- paratoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol

Mae cyfrifoldebau'r Prif Weithredwr, gan gynnwys y cyfrifoldeb dros briodoldeb a rheoleidd-dra'r cyllid cyhoeddus y mae'r Prif Weithredwr yn atebol amdano, cadw cofnodion priodol a diogelu asedau'r Cyngor, wedi'u nodi yn "Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru" a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru.

Fel Prif Weithredwr, cadarnhaf:

- hyd y gwn i, nid oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw archwilwyr y Cyngor yn ymwybodol ohoni
- yr wyf wedi cymryd yr holl gamau gofynnol i ddod i wybod am unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol a sefydlu bod archwilwyr y Cyngor yn ymwybodol o'r wybodaeth honno
- bod yr Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon hyn yn eu cyfanrwydd yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy, ac fy mod yn cymryd cyfrifoldeb personol am yr adroddiad blynyddol a'r cyfrifon hyn a'r dyfarniadau gofynnol ar gyfer pennu eu bod yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy

Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i gyflawni safonau uchel o lywodraethu wrth gyflawni ei amcanion corfforaethol, gan gynnwys rheoli ei adnoddau yn briodol. Mae'r datganiad hwn yn disgrifio'r trefniadau llywodraethu ar gyfer y Cyngor yn 2021-22 a Fframwaith Risg a Rheoli'r Cyngor, gan gloi gydag asesiad o'u heffeithiolrwydd yn ystod y flwyddyn.

Ac yntau'n rheoleiddiwr annibynnol a chorff nad yw'n cael ei noddi gan y Llywodraeth, nid yw CGA wedi'i gyfrwymo'n ddeddfwriaethol gan God Llywodraethu Corfforaethol y Llywodraeth ganolog, er ei fod yn dewis dilyn llawer o'i egwyddorion i gyfoethogi ei arferion. Yn rhan o'u telerau penodi a'r gyfres ddilynol o weithdrefnau llywodraethu, mae'n ofynnol i aelodau'r Cyngor fabwysiadu egwyddorion Nolan ar gyfer bywyd cyhoeddus trwy'r Cod Ymddygiad ac Ymarfer Gorau ar gyfer Aelodau CGA. Dylanwadir ar y Cod hwn gan y *Cod Ymddygiad ar gyfer Aelodau Bwrdd Corff Cyhoeddus* (a gyhoeddwyd gan swyddfa'r Cabinet yn 2011 ac a adolygwyd yn 2019), y *Pwyllgor ar Safonau mewn Bywyd Cyhoeddus* (Pwyllgor Nolan) a'r egwyddorion ychwanegol a amlinellir yng Ngorchymyn "Ymddygiad Aelodau" (Egwyddorion) (Cymru) 2001.

Rôl Cyngor y Gweithlu Addysg

Prif nodau a swyddogaethau'r Cyngor yw:

- cyfrannu at wella safonau addysgu ac ansawdd dysgu yng Nghymru
- cynnal a gwella safonau ymddygiad proffesiynol ymhlith athrawon ac eraill sy'n cefnogi dysgu ac addysgu yng Nghymru
- diogelu buddiannau dysgwyr, rhieni/gwarcheidwaid a'r cyhoedd a chynnal ffydd a hyder y cyhoedd yn y gweithlu addysg

Fframwaith Llywodraethu

Mae'r fframwaith llywodraethu yn cynnwys y systemau a'r prosesau a ddefnyddir i gyflawni ei weithgareddau, ac mae'n seiliedig ar genhadaeth, gweledigaeth a gwerthoedd y Cyngor. Mae'n galluogi'r Cyngor i fonitro a rheoli ei weithrediadau.

Mae Cyngor y Gweithlu Addysg yn gorff corfforaethol, a sefydlwyd gan Ddeddf Addysg (Cymru) 2014 a Rheoliadau amrywiol Llywodraeth Cymru, gan gynnwys Rheoliadau Cyngor y Gweithlu Addysg (Prif Swyddogaethau) (Cymru) 2015. Mae'n ofynnol i aelodau'r Cyngor (cyfeiriwch at [Adroddiad y Cyfarwyddwyr](#) am wybodaeth ychwanegol) gydymffurfio â'r [Cod Ymddygiad ac Ymarfer Gorau ar gyfer Aelodau](#).

Mae aelodau yn aelodau un o dri o bwyllgorau sefydlog y Cyngor: y Pwyllgor Gweithredol, y Pwyllgor Cofrestru a Rheoleiddio, a'r Pwyllgor Archwilio a Chraffu. Bydd y Cyngor yn cyfarfod dair gwaith y flwyddyn, ac fel arfer bydd pob pwyllgor hefyd yn cyfarfod dair gwaith y flwyddyn, ac adroddir busnes y pwyllgor i gyfarfod nesaf y Cyngor. Yn ogystal, mae'r Cyngor wedi sefydlu Pwyllgor Adolygu Perfformiad, yn cynnwys y Cadeirydd a dau aelod arall, sy'n cytuno ar yr asesiad o berfformiad y Prif Weithredwr, yn cadarnhau dyfarnu unrhyw gynyddran ac yn gosod yr amcanion ar gyfer y flwyddyn nesaf.

Caiff y fframwaith llywodraethu ei ffurfioli drwy Reolau Sefydlog y Cyngor, sy'n nodi sut y mae'r Cyngor a'r Pwyllgorau yn gweithredu. I gefnogi hynny, ceir cyfres o bolisiau a gweithdrefnau sy'n nodi sut y mae'r Cyngor yn gweithredu a'r broses ar gyfer cyflawni amcanion corfforaethol. Y rhain sy'n ffurfio system reoli fewnol y Cyngor.

Y Cadeirydd sy'n gyfrifol am ddarparu arweinyddiaeth strategol effeithiol ar faterion fel ffurfio strategaeth y Cyngor ar gyfer cyflawni ei ddyletswyddau statudol; annog safonau uchel o briodoldeb, a hybu defnydd effeithlon ac effeithiol o staff ac

adnoddau eraill ym mhob rhan o'r Cyngor; a sicrhau bod y Cyngor, wrth wneud penderfyniadau, yn rhoi ystyriaeth briodol i'w gyfrifoldebau statudol.

Mae rolau'r aelodau yn strategol ac maent yn cynnwys canolbwyntio ar strategaeth gorfforaethol, amcanion a thargedau strategol allweddol, cymeradwyo dogfennau polisi o bwys a phenderfyniadau o bwys sy'n ymwneud â defnyddio adnoddau ariannol ac adnoddau eraill. O dan y Rheolau Sefydlog, caiff y Cyngor ddirprwyo cyfrifoldebau am faterion penodol i bwyllgorau'r Cyngor, y Cadeirydd neu'r Prif Weithredwr. Mae gan aelodau'r Cyngor a swyddogion gyfrifoldebau sy'n ategu ei gilydd o ran ffurfio a gweithredu polisiâu'r Cyngor.

Mae'r cyfrifoldeb am reolaeth o ddydd i ddydd wedi'i ddirprwyo i'r Prif Weithredwr a'i uwch staff, o fewn fframwaith rheoli strategol clir gan yr aelodau. Y Prif Weithredwr sydd â'r cyfrifoldeb, o dan y Cyngor, am brosesau trefnu, rheoli a staffio cyffredinol y Cyngor, gan gynnwys ymddygiad a disgyblaeth y staff; sicrhau bod y Cyngor yn cydymffurfio a'r holl ddeddfwriaeth berthnasol; ac am fonitro cydymffurfiaeth â rheoliadau a pholisiâu mewnol y Cyngor. Y Prif Weithredwr sy'n gyfrifol am lywodraethu corfforaethol priodol y Cyngor, rheoli ei swyddogion gweithredol yn effeithiol, rheoli ariannol a chyfathrebu â rhanddeiliaid. Mae'r Prif Weithredwr wedi sefydlu trefniadau dirprwyo os bydd yn absennol a bydd y Cyfarwyddwr Cymwysterau, Cofrestru a Phriodoldeb i Ymarfer yn ymgymryd â'r rôl.

Cefnogir y Prif Weithredwr gan ei Uwch Dîm Rheoli (UDRh), sy'n cynnwys tri Chyfarwyddwr fel Uwch Swyddogion, a restrir yn [Adroddiad y Cyfarwyddwyr](#). Mae'r UDRh yn cyfarfod yn fisol. Ei gylch gwaith yw cynghori'r Prif Weithredwr ar gynnydd yn unol â'i brif weithgareddau, cadarnhau dyraniad adnoddau, monitro a rheoli cyfrifon rheoli yn seiliedig ar gyllidebau y cytunwyd arnynt, adolygu a diwygio'r Gofrestr Risg, ac adolygu a chymeradwyo polisiâu newydd a diwygiedig sy'n effeithio ar bob agwedd ar weithrediadau'r Cyngor.

Yn 2021-22, ymrwymodd y Cyngor i bedwar amcan corfforaethol, sef:

- bod yn rheoleiddiwr effeithiol sy'n gweithio er budd y cyhoedd a meithrin hyder yn y gweithlu addysg
- hybu dysgu a phroffesiynoldeb o fewn y gweithlu addysg
- chwarae rôl arweiniol wrth ddatblygu polisi addysg a hwyluso ei weithrediad yng Nghymru
- cynnal gallu a chapasiti'r sefydliad a sicrhau gwerth am arian i gofrestreion

Dehonglir amcanion yn weithgareddau drwy'r cynllun strategol tair blynedd a'r cynllun gweithredol blynyddol. Goruchwylir perfformiad gweithredol ac ariannol gan y Pwyllgor Gweithredol drwy adolygiadau chwarterol, sy'n adrodd ar gyflawniadau yn unol ag amcanion ar gyfer y cyfnod adrodd. Cyflawnir atebolrwydd ariannol drwy'r prosesau pennu cyllideb flynyddol – yn seiliedig ar gynlluniau sydd wedi eu cymeradwyo – a chynhyrchir cyfrifon rheoli misol, y mae'r Uwch Dîm Rheoli yn craffu arnynt. Seilir fformat y cyfrifon blynyddol ar Lawlyfr Adroddiadau Ariannol y Trysorlys. Mae hyn yn sicrhau eglurder ynghylch datgelu perfformiad ariannol. Yna, caiff y Cyfrifon hyn – a'r systemau ariannol ategol – eu harchwilio'n allanol, i gadarnhau eu bod yn gywir a'u bod yn cydymffurfio â gofynion datgelu, a rheoleidd-dra trafodion ariannol.

Fframwaith Risg a Rheoli

Mae'r Fframwaith Risg a Rheoli yn seiliedig ar y Polisi Rheoli Risg sy'n ffurfio haen allweddol o drefniadau rheoli mewnol a lywodraethu corfforaethol y Cyngor. Mae'r polisi'n ategu'r prif egwyddorion a amlinellir yn Llyfr Oren Trysorlys EM, er nad yw hyn wedi cael ei

fabwysiadu'n ffurfiol fel ymagwedd ar gyfer y Cyngor. Mae'r polisi'n cydnabod nad yw'n bosibl dileu pob risg, ond, drwy'r Gofrestr Risg, mae'n cofnodi'r prosesau a ddefnyddir i leihau risg i lefel dderbyniol. Mae hefyd yn nodi bod yr holl staff yn chwarae rhan mewn nodi risgiau posibl newydd, er mai'r UDRh sy'n gyfrifol am reoli'r risgiau. Mae'r polisi'n cael ei adolygu ddwywaith y flwyddyn ac fe'i hadolygwyd ddiwethaf ym mis Gorffennaf 2021.

Mae'r Gofrestr Risg yn rhoi manylion yr holl fygythiadau allweddol i gyflawni'r amcanion corfforaethol, y cytunwyd arnynt yn y cynllun strategol a'r cynllun gweithredol. Rhoddir sgôr i bob risg allweddol yn seiliedig ar ei heffaith bosibl ar fusnes y Cyngor a'r tebygolrwydd y bydd yn digwydd. Mae'r strategaeth reoli yn cynnwys derbyn, osgoi, lleihau neu drosglwyddo risgiau mewn ymateb i hynny. Mae camau penodol sy'n ofynnol yn cael eu hamlygu, eu dyrannu i uwch reolwr a'u gweithredu yn unol â therfynau amser penodol. Mae'r Gofrestr Risg yn cynnwys gwerthusiad o lefel y "risg weddilliol" ar ôl gweithredu'r dull rheoli. Caiff risgiau agoriadol a gweddilliol eu cynrychioli drwy ddefnyddio system rybuddio goleuadau traffig, ac mae iddynt liw sy'n unol â hynny (coch/melyn/gwyrdd). Ystyriwyd yr holl risgiau ar adeg yr adolygiad chwarterol.

Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd y Gofrestr Risg yn cynnwys y prif risgiau canlynol:

	Prif risg	Mesurau Iliniaru allweddol
<ul style="list-style-type: none"> ● Risg gynhenid ● Risg weddilliol 	Methu â chofrestru a rheoleiddio cofrestreion yn unol â deddfwriaeth Llywodraeth Cymru.	<ul style="list-style-type: none"> • Monitro nifer y ceisiadau a'r achosion Priodoldeb i Ymarfer • Trefniadau ar waith i gefnogi gwiriadau cymhwysedd gan gyflogwyr • Sefydlu gweithdrefnau diffyg cydymffurfio gyda chyflogwyr
<ul style="list-style-type: none"> ● Risg gynhenid ● Risg weddilliol 	Bod gweithgareddau gweithredol yn golygu bod gwariant y Cyngor yn fwy na'r incwm o ffioedd cofrestru.	<ul style="list-style-type: none"> • Pennu cyllidebau gochelgar • Monitro a chraffu'n fanwl ar niferoedd cofrestru a gwariant • Amlygu arbedion o ran costau ac effeithlonrwydd • Rhoi gwybod i Lywodraeth Cymru am unrhyw bryderon • Cynnal lefelau digonol o gronfeydd ariannol wrth gefn
<ul style="list-style-type: none"> ● Risg gynhenid ● Risg weddilliol 	Pwyllgor Priodoldeb i Ymarfer yn gwneud penderfyniad sy'n cael ei herio yn yr Uchel Lys a'i golli.	<ul style="list-style-type: none"> • Cymwyseddau ar gyfer aelodau'r panel a recriwtio yn unol â'r rhain • Gweithdrefnau ar waith ar gyfer aelodau a swyddogion • Hyfforddiant blynyddol i aelodau'r panel a hyfforddiant chwe-misol i Gadeiryddion • Cymorth cyfreithiol o ansawdd uchel ar gyfer paneli a gwasanaethau Swyddog Cyflwyno • Protocolau ymdrin â'r cyfryngau ar waith • Yswiriant Indemniad Proffesiynol ar waith
<ul style="list-style-type: none"> ● Risg gynhenid ● Risg weddilliol 	Llywodraeth Cymru yn dosbarthu CGA fel Corff Cyhoeddus drwy ddiwygio Gorchymyn Deddf Llywodraeth Cymru 2006 (Cynigion Cyllidebol a Chyrff Dynodedig).	<ul style="list-style-type: none"> • Ymatebwyd yn ffurfiol i'r ymgynghoriad i herio'r cynnig a'n dosbarthiad ni fel Corff Cyhoeddus • Bydd CGA yn adolygu dogfen ddosbarthu'r ONS cyn ei chyflwyno i'r ONS • Mae'r ymgynghoriad wedi ailddechrau a chynhelir cyfarfodydd â chynrychiolwyr Llywodraeth Cymru yn rheolaidd

Caiff y Gofrestr Risg ei hadolygu bob chwarter gan uwch swyddogion, ac mewn cyfarfodydd o'r Pwyllgor Archwilio a Chraffu, sydd â chylch gwaith i oruchwylio polisi Rheoli Risg y Cyngor. Adroddir ar y cynnydd a nodir risgiau a dulliau rheoli newydd yn ystod yr adolygiad rheolaidd gan yr Uwch Dîm Rheoli. Nid oes unrhyw risgiau newydd wedi'u hychwanegu at y Gofrestr yn 2021-22.

Bydd y Cyngor yn gweld ac yn ystyried y Gofrestr Risg unwaith y flwyddyn, pan fydd aelodau'n cadarnhau bod yr asesiad cyffredinol yn gyson â pharodrwydd cyffredinol y Cyngor i dderbyn risg. Ystyrir bod y Cyngor yn wrth-risg ar hyn o bryd, ac adolygwyd hyn ddiwethaf ym mis Gorffennaf 2021.

Caiff risgiau ariannol eu rheoli gan gyfres fanwl o Weithdrefnau Rheoli Ariannol sy'n nodi'r rheolaethau, ac yn pennu cyfrifoldebau a lefelau dirprwyo. Mae cydymffurfio â'r gweithdrefnau hyn yn hyrwyddo safonau uchel o lywodraethu da. Cafodd y rhain eu hadolygu ddiwethaf ym mis Mawrth 2020 i sicrhau eu bod yn gyfredol ac yn addas i'r diben.

Mae'r Cyngor yn benderfynol o sicrhau na chaiff twyll ei dderbyn na'i oddef. Mae ganddo nifer o gamau ar waith i sicrhau bod twyll yn cael ei atal, gan gynnwys gwahanu'r swyddogaethau a nodir yn y Gweithdrefnau Rheoli Ariannol, cysoni a monitro ariannol rheolaidd, Cod Ymddygiad Staff sy'n disgrifio'r safonau a ddisgwylir gan swyddogion CGA, systemau rheoli llinell clir a Pholisi Chwythu'r Chwiban. Ni fu unrhyw achosion o chwythu'r chwiban yn ystod y flwyddyn, ac ni fu unrhyw honiadau o gamymddwyn fel arall.

Mae'r system reoli fewnol wedi'i chynllunio i reoli risg i lefel resymol – yn hytrach nag i ddileu pob risg o fethu – a chyflawni polisiâu, nodau ac amcanion. Felly, dim ond sicrwydd rhesymol o effeithiolrwydd y gall ei ddarparu, nid sicrwydd llwyr. Mae'r system reoli fewnol yn seiliedig ar broses barhaus sydd wedi ei chynllunio i nodi a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni polisiâu, nodau ac amcanion y Cyngor, i werthuso'r tebygolrwydd o wireddu'r risgiau hynny, a'r effaith pe byddent yn cael eu gwireddu, ac i'w rheoli yn effeithiol, yn effeithlon ac yn ddarbodus. Mae'r system reoli fewnol wedi bod ar waith yn y Cyngor yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad a'r cyfrifon blynyddol, ac mae'n cydymffurfio â chanllawiau'r Trysorlys.

Mae cynllun parhad busnes ac adfer yn sgil trychineb y Cyngor yn ymdrin â'r risgiau allweddol i'r Cyngor pe byddai bygythiad i barhad y busnes o ran adeiladau neu systemau gwybodaeth. Mae hyn yn cynnwys cynnal prawf blynyddol ar y cynllun, gyda'r senario eleni yn seiliedig ar ymosodiad meddalwedd wystlo oherwydd bod cyflogai wedi clicio ar e-bost gwe-rwydo. Caiff prawf senario ei ailadrodd yn flynyddol.

Mae'r Cyngor yn sefydliad sydd â llawer iawn o ddata ar y gweithlu addysg yng Nghymru. Caiff y data ei gynnwys yng nghronfeydd data'r Cyngor gyda'r mesurau diogelu priodol ar waith a, lle y bo'n berthnasol, caiff ei rannu a chofrestreion unigol, a chaiff gwybodaeth benodol ei rhannu â chyflogwyr/sefydliadau eraill. Cedwir data mewnol arall yn ddiogel ac fe'i rheolir yn unol â'r egwyddorion diogelu data. Ni fu unrhyw achosion tor-data adroddadwy i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth yn ystod y flwyddyn, fel y cadarnhawyd mewn cyfarfodydd misol o'r Uwch Dîm Rheoli.

Oherwydd cynnydd yn y lefelau rhybudd byd-eang ynghylch seiberddiogelwch yn 2021-22, gwnaethom adolygu a gwella ein systemau mewnol ac allanol yn unol â diweddariadau i ymarfer da. Caiff diogelwch gwybodaeth ei ategu drwy gadw data'r Cyngor bob nos ar wasanaeth cadw data wrth gefn mewn cwmwl oddi ar y safle.

Mae'r Cyngor wedi cyhoeddi dogfen [Safonau Gwasanaeth](#) sydd â system ac amserlen ar gyfer ymdrin â chwynion. Ni chafwyd unrhyw gwynion yn ystod y flwyddyn ariannol hon.

Mae'r Cyngor yn ymrwmo i ddefnyddio ei adnoddau dynol i hybu llywodraethu corfforaethol cryf. Mae'n ymrwmo i ddatblygu pobl gymwys sydd wedi'u hyfforddi'n dda i gyflawni swyddogaethau amrywiol y Cyngor a swyddogaethau gweithredol. Yn ystod y flwyddyn, parhaodd â rhaglen hyfforddi'r holl staff – gan ymdrin â phynciau penodol a chyffredinol. Mae hyn yn ychwanegol at ddarpariaeth hyfforddiant a nodwyd ar gyfer unigolion, gan gynnwys cymorth i astudio tuag at gymwysterau proffesiynol perthnasol.

Cynhaliwyd diwrnod hyfforddi blynyddol gydag aelodau'r cyngor ym mis Ebrill 2021 gan gwmpasu amrywiaeth o bynciau, gan gynnwys: materion llywodraethu; briff gan yr Awdurdod Safonau Proffesiynol; briff ar faterion allweddol i staff cymorth dysgu ysgolion mewn ysgolion ac AB; diweddariad ar adroddiad cyntaf y Bwrdd Gwaith leuenctid Interim "Sicrhau Model Cyflawni Cynaliadwy ar gyfer Gwasanaethau Gwaith leuenctid yng Nghymru"; briff ar faterion allweddol ym maes AB a dysgu seiliedig ar waith; a sesiwn ar Ddatblygu a chyflawni Cynllun Cydraddoldeb Strategol CGA. Yn ogystal, fe wnaeth y Gweinidog Addysg friffio aelodau ar ddatblygiadau polisi Llywodraeth Cymru yng nghyfarfod y Cyngor ym mis Gorffennaf 2021.

Mae gan y Cyngor ei raglen Adolygu Perfformiad a Datblygiad blynyddol ei hun, sy'n asesu perfformiad swyddogion yn ystod y flwyddyn flaenorol ac yn nodi amcanion penodol ac anghenion hyfforddi ar gyfer y flwyddyn ddilynol.

Mae'n rhaid i'r holl swyddogion gydymffurfio â Chod Ymddygiad Swyddogion y Cyngor. Mae gan y Cyngor amrywiaeth o bolisiau adnoddau dynol i sicrhau bod lefelau cymorth a disgwyliadau cyson ar waith. Mae Polisi Chwythu'r Chwiban ac aelodau penodedig o'r Cyngor ar gael i'r staff pe byddai angen yn codi. Ni chodwyd unrhyw faterion yn ystod 2021-22.

Adolygiad o effeithiolrwydd y Cyngor

Nodir presenoldeb aelodau mewn cyfarfodydd a gynhaliwyd yn ystod 2021-22 yn y tabl canlynol:

Aelod	Presenoldeb yn y Cyngor (mae'r cyfanswm posibl mewn cromfachau)	Presenoldeb mewn Pwyllgorau Sefydlog (mae'r cyfanswm posibl mewn cromfachau)		
		Gweithredol	Cofrestru a Rheoleiddio	Archwilio a Chraffu
Angela Jardine	3(3)	3(3)		
Anne Pitman	3(3)			3(3)
Berni Tyler	2(3)			3(3)
Clare Jones*	3(3)			3(3)
Dave Williams	3(3)	3(3)		
Eithne Hughes	3(3)	2(3)		
Gwawr Taylor	2(3)	1(3)		
Jane Setchfield	3(3)		3(3)	
Kelly Edwards	3(3)		3(3)	
Kevin Pascoe	3(3)			1(3)
Nicola Stubbins (o 1 Hydref 2021)	2(2)		1(1)	
Paul Croke (hyd at 30 Medi 2021)	1(1)	0(2)		
Rosemary Lait	3(3)		3(3)	
Steve Drowley	3(3)		3(3)	
Sue Walker (o 1 Hydref 2021)	2(2)	0(1)		

*Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Chraffu

Mae'r aelodau yn cymryd rhan mewn Proses Adolygu Aelodau flynyddol – sy'n cynnwys hunanasesiad blynyddol o berfformiad gan yr aelodau eu hunain, a hefyd asesiad o berfformiad yr holl aelodau gan y Cadeirydd. Mae hyn wedi ei gwblhau'n ddiweddar ar gyfer y flwyddyn 2021-22, ac mae'n parhau i fod yn llwyddiannus iawn.

Caiff cyflawniadau yn unol ag amcanion gweithredol eu hadrodd a'u hadolygu'n rheolaidd trwy gydol y flwyddyn drwy Adolygiadau Chwarterol. Mae'r adolygiadau hyn yn nodi cyflawniad o ran canlyniadau tymor byr, ac yn amlygu unrhyw gamau gweithredu sy'n weddill. Ystyrir y ddogfen gan y Prif Weithredwr a'r Uwch Dîm Rheoli a chaiff ei goruchwyllo gan y Pwyllgor Gweithredol. Rhoddir crynodeb o gyflawniad amcanion y Cyngor yn ystod 2021-22 yn yr [Adroddiad ar Berfformiad](#).

Yn ogystal â hyn, o ran gweithgareddau a ariennir yn gyhoeddus, cynhelir cyfarfodydd rheolaidd â swyddogion Llywodraeth Cymru i fonitro cyflawniad yr amcanion gweithredol penodol hynny. Cyflawnwyd yr holl dargedau gweithredol.

Pwyllgor Archwilio a Chraffu

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Chraffu yn chwarae rhan bwysig yn y strwythur llywodraethu corfforaethol, a thrwy ei adolygiadau, mae'n cynghori'r Prif Weithredwr ar effeithiolrwydd polisïau, systemau a gweithdrefnau. Mae ei Gylch Gwaith wedi'i gynnwys yn Rheolau Sefydlog y Cyngor.

Yn ystod y flwyddyn, mae wedi cael ac adolygu amryw adroddiadau gan archwilwyr mewnol ac allanol, wedi cwblhau asesiad o berfformiad archwilwyr mewnol ac allanol ac wedi adolygu'r Gofrestr Risg ym mhob cyfarfod. Mae'r pwyllgor hefyd wedi cael adroddiad blynyddol ar gydymffurfio â'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a'r Ddeddf Diogelu Data, ac adroddiad blynyddol ar wasanaethau TG.

Mae holl weithgareddau'r pwyllgor wedi cefnogi asesiad cadarnhaol o drefniadau llywodraethu'r Cyngor.

Archwilio mewnol

Gweithredodd TIAA fel archwilwyr mewnol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022. O fewn cynllun tair blynedd cyffredinol sy'n sicrhau bod pob maes yn cael sylw yn ei dro, cytunir ar raglen waith flynyddol cyn y flwyddyn ariannol. Wrth i adolygiadau gael eu cwblhau yn ystod y flwyddyn, cyflwynir adroddiadau i'r Pwyllgor Archwilio a Chraffu. Caiff canlyniadau'r flwyddyn eu crynhoi mewn adroddiad blynyddol.

Lluniwyd cyfanswm o bum adroddiad yn ystod 2021-22, yn cwmpasu: y broses gofrestru; systemau ariannol - pryniadau a thaliadau a refeniw a symiau derbyniadwy; llywodraethu; rheoli risg; a phrosesau Rheoliad Cyffredinol y DU ar Ddiogelu Data (GDPR y DU) a Deddf Diogelu Data 2018. Mae'r tabl canlynol yn crynhoi lefel y sicrwydd, ac argymhellion o bob adolygiad:

Maes	Sicrwydd	Argymhellion: Blaenoriaeth		
		Uchel	Canolig	Isel
Cofrestru	Sylweddol	-	-	-
Cyllid: pryniadau a thaliadau a refeniw a symiau derbyniadwy	Sylweddol	-	-	-
Llywodraethu: rheoli Perfformiad Gweithredol	Sylweddol	-	-	-
Rheoli risg	Sylweddol	-	-	-
Rheoliad Cyffredinol y DU ar Ddiogelu Data (GDPR y DU) a Deddf Diogelu Data 2018	Sylweddol	-	-	-

Daeth yr adroddiad blynyddol i'r casgliad "...ar gyfer y meysydd a adolygwyd yn ystod y flwyddyn, mae prosesau rhesymol ac effeithiol gan Gyngor y Gweithlu Addysg ar waith ar gyfer rheoli risg, rheoli a llywodraethu."

Archwilio allanol

Mae asesu effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu hefyd ymhlyg yng nghanfyddiadau ac adroddiadau'r archwiliad ariannol. Archwilydd Cyffredinol Cymru yw archwilydd allanol statudol Cyngor y Gweithlu Addysg, a benodwyd o dan Ddeddf Addysg (Cymru) 2014. Cwblhawyd yr archwiliad o Gyfrifon Blynyddol 2021-22 ar ei ran gan Archwilio Cymru.

Roedd sylwadau'r archwiliad o Gyfrifon Blynyddol 2020–21 yn gadarnhaol – a chyflwynodd Archwilydd Cyffredinol Cymru farn archwilio ddiamed yn cadarnhau nad oedd unrhyw faterion o bwys wedi codi o ganlyniad i brofion yr archwiliad, a nodwyd nad oedd yr archwilwyr wedi dod o hyd i unrhyw achosion o bwys lle na ddefnyddiwyd a chyfrifwyd adnoddau yn briodol.

Materion llywodraethu o bwys

Nid yw'r Cyngor wedi nodi unrhyw faterion llywodraethu o bwys yn ystod y flwyddyn. Ni nodwyd ychwaith unrhyw feysydd sy'n peri pryder y mae angen eu cryfhau neu eu gwella.

Bu fy mhswylais gweithredu ar:

- a. sicrhau bod y Cyngor yn rheoli effaith COVID-19 yn effeithiol ar ei weithrediadau a'i staff ac yn parhau i gyflawni'r amcanion a bennwyd yn ei gynllun gweithredol
- b. cofrestru a rheoleiddio pob un o'r saith grŵp o gofrestreion a nodir mewn deddfwriaeth
- c. gweithio gyda Llywodraeth Cymru i roi cychwyn ar newidiadau i ddeddfwriaeth ym meysydd cofrestru a rheoleiddio
- ch. gweithredu prosesau achredu AGA fel y'u pennir mewn deddfwriaeth
- d. cyflawni'r holl weithgareddau a ariennir gan grantiau Llywodraeth Cymru yn unol â'r safonau y cytunwyd arnynt
- dd. sicrhau bod CGA wedi gwneud cyfraniad sylweddol at ddatblygu polisi yng Nghymru ar draws ei holl grwpiau cofrestreion. Roedd hyn yn cynnwys cynorthwyo'r ymadfer yn sgil y pandemig COVID-19
- e. dechrau ar ein paratoadau i uwchraddio neu newid Cronfa Ddata gofrestru CGA yn y tymor canolig

Ni fu unrhyw golledion na thaliadau arbennig yn ystod y flwyddyn.

Yn ogystal, ni fu unrhyw atgyfeiriadau i'r Comisiynydd Gwybodaeth o ran y gweithgareddau yn ystod y flwyddyn ac ni wnaed unrhyw gŵynion.

Datganiad gan y Prif Weithredwr

I grynhoi, rwy'n fodlon bod fframwaith llywodraethu'r Cyngor yn ystod y flwyddyn wedi bod yn effeithiol, gan roi sicrwydd ei fod wedi stiwardio adnoddau'n briodol wrth gyflawni ei amcanion.

Hayden Llewellyn
Prif Weithredwr
7 Gorffennaf 2022

Adroddiad Atebolrwydd

Adroddiad Cydnabyddiaeth
Ariannol a Staff

Polisi Cydnabyddiaeth Ariannol

Mae'r Adroddiad Cydnabyddiaeth Ariannol a Staff yn nodi manylion yr arferion cydnabyddiaeth ariannol ar gyfer aelodau a staff y Cyngor:

Contractau gwasanaeth

Penodir staff yn unol â Pholisi Recriwtio a Dethol y Cyngor, sy'n mynnu bod penodiadau'n cael eu gwneud ar sail teilyngdod drwy gystadleuaeth deg ac agored, ond mae hefyd yn cynnwys yr amgylchiadau pan fo'n bosibl penodi mewn modd arall.

Mae penodiadau'r uwch staff a nodir yn yr adroddiad hwn yn rhai penagored Pe byddai'r swydd yn cael ei dirwyn i ben yn gynnar, ac eithrio o ganlyniad i gamymddwyn, byddai'r unigolyn yn cael ei ddigolledu fel y nodir yng Nghynllun Digolledu y Gwasanaeth Sifil.

Ac eithrio'r Prif Weithredwr, mae cyflogau'r holl staff wedi'u seilio ar raddfeydd cyflog Llywodraeth Cymru. Mae cydnabyddiaeth ariannol y Prif Weithredwr wedi'i seilio ar raddfa gynyddrannol, a chaiff unrhyw gynnydd ei gymeradwyo gan y Cadeirydd a'i gadarnhau gan y Pwyllgor Adolygu Perfformiad. Nid yw unrhyw daliadau bonws yn daladwy.

Cydnabyddiaeth ariannol yr aelodau*

Y Cadeirydd yw'r unig aelod o'r Cyngor y ceir rhoi cydnabyddiaeth ariannol iddo; nid oes gan ddeiliad y swydd yr hawl i fod yn aelod o gynllun pensiwn y Cyngor.

Parhaodd Angela Jardine fel Cadeirydd y Cyngor ar ôl cael ei hailethol i wasanaethu am y cyfnod hyd at fis Mawrth 2023. Gan ei bod yn athrawes mewn swydd, caiff y penodiad hwn ei drin fel secondiad ac ad-delir cyfran o'i chyflog i'w chyflogwr. Ni chafodd Mrs Jardine unrhyw gydnabyddiaeth ariannol uniongyrchol nac unrhyw fuddiannau cyfatebol. Amcangyfrifir mai dau ddiwrnod yr wythnos ar gyfartaledd yw ymrwymiad y Cadeirydd.

Telir treuliau holl aelodau eraill y Cyngor, gan gynnwys ad-dalu'r costau a ysgwyddwyd wrth deithio i gyfarfodydd a thalu costau staff cyflenwi neu'r costau cyfatebol i'w cyflogwyr, fel sy'n briodol. Adroddir y gwariant hwn fel costau Aelodau yn [Nodyn 3](#) (Costau uniongyrchol y rhaglen).

	2021-22 £'000	2020-21 £'000
Ad-dalu costau i'r cyflogwr - Cadeirydd: Angela Jardine	35	35

*Mae'r wybodaeth hon yn destun archwiliad

Cydnabyddiaeth ariannol uwch staff*

Roedd cyflog, hawliau pensiwn a gwerth unrhyw fuddion cyfatebol trethadwy swyddogion uchaf y Cyngor fel a ganlyn:

Un ffigur cyfanswm y gydnabyddiaeth ariannol*								
	Cyflog (£'000)		Taliadau bonws (£'000)		Buddion pensiwn (£'000) ¹		Cyfanswm (£'000)	
	2021-22	2020-21	2021-22	2020-21	2021-22	2020-21	2021-22	2020-21
Hayden Llewellyn (G) Prif Weithredwr	95-100	95-100	-	-	24	51	120-125	150-155
Elizabeth Brimble (B) Cyfarwyddwr Cymwysterau, Cofrestru a Phriodoldeb i Ymarfer	80-85	80-85	-	-	25	39	105-110	120-125
Lisa Winstone (B) Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol	75-80	70-75	-	-	29	28	105-110	100-105
Bethan Holliday-Stacey (B) Cyfarwyddwr Datblygiad Proffesiynol, Achredu a Pholisi	70-75	65-70	-	-	44	51	115-120	120-125

¹ Cyfrifir gwerth buddion pensiwn a gronwyd yn ystod y flwyddyn fel (y cynnydd gwirioneddol yn y pensiwn wedi'i luosi ag 20) a (y cynnydd gwirioneddol mewn unrhyw gyfandaliad) gan dynnu (y cyfraniadau a wnaed gan yr unigolyn). Nid yw'r cynnydd gwirioneddol yn cynnwys cynnydd o ganlyniad i chwyddiant nac unrhyw gynnydd neu ostyngiad o ganlyniad i drosglwyddo hawliau pensiwn

Cyflog

Mae 'cyflog' yn cynnwys cyflog gros; goramser; hawliau neilltuedig i bwysoliad Llundain neu lwfansau Llundain; lwfansau recriwtio a chadw; lwfansau swyddfa breifat ac unrhyw lwfans arall i'r graddau y mae'n ddarostyngedig i drethi'r Deyrnas Unedig. Mae'r adroddiad hwn wedi'i seilio ar daliadau a wnaed gan y Cyngor ac a gofnodir felly yn y cyfrifon hyn.

Nid oes taliadau bonws yn daladwy gan y Cyngor.

*Mae'r wybodaeth hon yn destun archwiliad

Datgeliadau tâl teg*

Mae'n ofynnol i gyrff sy'n adrodd ddatgelu'r berthynas rhwng cydnabyddiaeth ariannol y cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf yn eu sefydliad a chydabyddiaeth ariannol gweithlu'r sefydliad.

	2021-22	2020-21
Band yr unigolyn sydd â'r gydnabyddiaeth ariannol uchaf (£'000)	95-100	95-100
% y newid o'r flwyddyn ariannol flaenorol ar gyfer y cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf	0%	0%
Cyflog a lwfansau cyfartalog (heblaw'r cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf)	£36,419	£34,944
% y newid o'r flwyddyn ariannol flaenorol ar gyfer yr holl gyflogeion	4.22%	5.81%

Y gydnabyddiaeth ariannol wedi'i bandio ar gyfer y cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf yn y Cyngor yn ystod y flwyddyn ariannol 2021-22 oedd £95,000 - £100,000 (2020-21, £95,000 - £100,000). Canran y newid o'r flwyddyn ariannol flaenorol yw 0% (2020-21%). Mae'r cyflog a'r lwfansau cyfartalog (heblaw'r cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf) wedi codi 4.22% (2020-21 5.81%) o ganlyniad i weithredu dyfarniad cyflog i'r holl staff o 1 Ebrill 2021.

Cymarebau cyflog	2021-22	2020-21
Cyfanswm cyflog a buddion y 25ain ganradd	£29,427	£28,850
Cymhareb cyflog y 25ain ganradd	3.3	3.4
Cyfanswm cyflog a buddion canolrifol	£29,427	£28,850
Cymhareb cyflog canolrifol	3.3	3.4
Cyfanswm cyflog a buddion y 75ed canradd	£39,127	£37,410
Cymhareb cyflog y 75ed canradd	2.5	2.6

Roedd cydnabyddiaeth ariannol y cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf 3.3 gwaith (2020-21 3.4) cydnabyddiaeth ariannol 25ain canradd y gweithlu, sef £29,427 (2020-21 £28,850); 3.3 gwaith (2020-21 3.4) cydnabyddiaeth ariannol canolrifol y gweithlu, sef £29,427 (2020-21 £28,850) a 2.5 gwaith (2020-21 2.6) cydnabyddiaeth ariannol 75ed canradd y gweithlu, sef £39,127 (2020-21 £37,410). Mae'r holl gymarebau cyflog wedi gostwng eleni. Mae hyn yn adlewyrchu'r dyfarniad cyflog i'r holl staff a weithredwyd o 1 Ebrill 2021 ymlaen, pan gafodd enillwyr is ddyfarniad cyflog uwch nag enillwyr uwch; mae hyn yn cynnwys y cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf.

Yn 2021-22, ni chafodd unrhyw gyflogeion (2020-21, dim) gydnabyddiaeth ariannol a oedd yn fwy na'r cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf (y Prif Weithredwr). Roedd y gydnabyddiaeth ariannol yn amrywio rhwng £24,630 i £99,025 (2019-20, £22,160 i £98,225).

Mae cyfanswm cydnabyddiaeth ariannol yn cynnwys cyflog, tâl sy'n gysylltiedig â pherfformiad anghyfunol a buddion cyfatebol. Nid yw'n cynnwys cyfraniadau pensiwn cyflogwyr na gwerthoedd trosglwyddo sy'n gyfwerth ag arian parod pensiynau.

Buddion cyfatebol

Mae gwerth ariannol buddion cyfatebol yn cynnwys unrhyw fuddion a ddarparwyd gan y Cyngor ac y mae Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi yn eu trin fel enillion trethadwy. Ni thalwyd unrhyw fuddion cyfatebol yn ystod y flwyddyn.

Buddion pensiwn*

	Pensiwn a gronwyd ar oedran pensiwn ar 31/3/21 a'r cyfandaliad perthnasol £'000	Cynnydd gwirioneddol yn y pensiwn a'r cyfandaliad perthnasol ar oedran pensiwn £'000	Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod (CETV) ar 31/3/21 £'000	Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod (CETV) ar 31/3/20 £'000	Cynnydd gwirioneddol mewn CETV £'000
Hayden Llewellyn (G) Prif Weithredwr	40 – 45 a chyfandaliad o 80 – 85	0 – 2.5 a chyfandaliad o 0	792	740	9
Elizabeth Brimble (B) Cyfarwyddwr Cymwysterau, Cofrestru a Phriodoldeb i Ymarfer	25 – 30	0 – 2.5	493	453	13
Lisa Winstone (B) Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol	15 – 20	0 – 2.5	197	174	13
Bethan Holliday-Stacey (B) Cyfarwyddwr Datblygiad Proffesiynol, Achredu a Pholisi	25 – 30 a chyfandaliad o 55 – 60	0 – 2.5 a chyfandaliad o 0 – 2.5	443	393	25

Civil Service Pensions

Darperir buddion pensiwn drwy drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Ar 1 Ebrill 2015, cyflwynwyd cynllun pensiwn newydd i weision sifil – Cynllun Pensiwn y Gweision Sifil ac Eraill neu **alpha**, sy'n darparu buddion ar sail cyfartaledd gyrfa gydag oedran pensiwn arferol yn gyfartal i Oedran Pensiwn y Wladwriaeth yr aelod (neu 65 os yw'n uwch). O'r dyddiad hwnnw, ymunodd yr holl weision sifil newydd eu penodi a mwyafrif y rhai hynny a oedd eisoes yn y gwasanaeth ag **alpha**. Cyn y dyddiad hwnnw, roedd gweision sifil yn cymryd rhan ym Mhrif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS). Mae pedair rhan i'r PCSPS: tair sy'n darparu buddion ar sail cyflog terfynol (**clasurol**, **premiwm** neu **glasurol plws**) gydag oedran pensiwn arferol o 60; ac un sy'n darparu buddion ar sail gyrfa gyfan (**nuvos**) gydag oedran pensiwn arferol o 65.

Ni ariennir y trefniadau statudol hyn a chaiff costau'r buddion eu talu gan arian a bleidleisir gan Senedd San Steffan bob blwyddyn. Cynyddir pensiynau sy'n daladwy o

dan y rhannau **clasurol**, **premiwm**, **clasurol** plws, **nuvos** ac **alpha** yn flynyddol yn unol â deddfwriaeth Cynyddu Pensiynau. Arhosodd aelodau presennol y PCSPS a oedd o fewn 10 mlynedd i'w hoedran pensiwn arferol ar 1 Ebrill 2012 yn y PCSPS ar ôl 1 Ebrill 2015. Bydd y rhai hynny a oedd rhwng 10 mlynedd a 13 mlynedd a 5 mis o'u hoedran pensiwn arferol ar 1 Ebrill 2012 yn trosglwyddo i **alpha** rywbryd rhwng 1 Mehefin 2015 ac 1 Chwefror 2022. Oherwydd bod y Llywodraeth yn cynllunio i ddileu gwahaniaethu a ddynodwyd gan y llysoedd yn y modd y cyflwynwyd diwygiadau pensiwn 2015 i rai aelodau, disgwylir, maes o law, y gallai aelodau cymwys â gwasanaeth perthnasol rhwng 1 Ebrill 2015 a 31 Mawrth 2022 fod â hawl i fuddion pensiwn gwahanol mewn perthynas â'r cyfnod hwnnw (a gallai hyn effeithio ar y [Gwerthoedd Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian Parod](#) a ddangosir yn yr adroddiad hwn – gweler isod). Bydd buddion PCSPS yr holl aelodau sy'n trosglwyddo i **alpha** yn cael eu 'bancio', a bydd y rhai hynny â buddion cynharach yn un o rannau cyflog terfynol PCSPS yn cael y buddion hynny ar sail eu cyflog terfynol pan fyddant yn gadael **alpha**. (Mae'r ffigurau pensiwn a ddyfynnir ar gyfer swyddogion yn dangos pensiwn a enillwyd yn PCSPS neu **alpha** – fel y bo'n briodol. Pan fo gan y swyddog fuddion yn PCSPS ac **alpha**, mae'r ffigur a ddyfynnir yn dangos gwerth cyfunol ei fuddion yn y ddau gynllun.) Caiff aelodau sy'n ymuno o fis Hydref 2002 ymlaen ddewis naill ai'r trefniant buddion diffiniedig priodol neu bensiwn cyfraniad diffiniedig (prynu arian) â chyfraniad gan y cyflogwr (cyfrif pensiwn **partneriaeth**).

Mae cyfraniadau cyflogeion yn gysylltiedig â chyflog ac maent yn amrywio rhwng 4.6% ac 8.05% ar gyfer aelodau **clasurol**, **premiwm**, **clasurol** plws, **nuvos** ac **alpha**. Mae buddion **clasurol** yn cronni ar gyfradd o 1/80 o'r enillion pensiynadwy terfynol ar gyfer pob blwyddyn o wasanaeth. Yn ogystal â hyn, mae cyfandaliad sy'n cyfateb i dair blynedd o bensiwn cychwynnol yn daladwy ar adeg ymddeol. Ar gyfer **premiwm**, mae buddion yn cronni ar gyfradd o 1/60 o'r enillion pensiynadwy terfynol ar gyfer pob blwyddyn o wasanaeth. Yn annhebyg i glasurol, nid oes cyfandaliad awtomatig. Mae **clasurol** plws yn ei hanfod yn gyfuniad o fuddion ar gyfer gwasanaeth cyn 1 Hydref 2002 wedi eu cyfrifo yn fras fel **clasurol** a buddion ar gyfer gwasanaeth o fis Hydref 2002 ymlaen wedi eu cyfrifo fel **premiwm**. Yn **nuvos**, mae aelod yn cronni pensiwn ar sail ei enillion pensiynadwy yn ystod cyfnod ei aelodaeth o'r cynllun. Ar ddiwedd blwyddyn y cynllun (31 Mawrth) caiff y cyfrif pensiwn y mae'r aelod wedi ei gronni ei gredydu â 2.3% o'i enillion pensiynadwy ym mlwyddyn y cynllun hwnnw a chaiff cyfradd y pensiwn a gronnwyd ei gynyddu yn unol â deddfwriaeth Cynyddu Pensiynau. Mae buddion yn **alpha** yn cronni mewn modd tebyg i **nuvos**, heblaw mai 2.32% yw'r gyfradd cronni. Ym mhob achos, caiff aelodau ddewis ildio (cymudo) pensiwn yn gyfnewid am gyfandaliad hyd at y terfynau a bennir gan Ddeddf Cyllid 2004.

Mae'r cyfrif pensiwn **partneriaeth** yn drefniant pensiwn galwedigaethol cyfraniad diffiniedig sy'n rhan o'r Legal & General Mastertrust. Mae'r cyflogwr yn rhoi cyfraniad sylfaenol rhwng 8% a 14.75% (yn dibynnu ar oedran yr aelod). Nid oes rhaid i'r cyflogai gyfrannu, ond pan fydd yn gwneud cyfraniadau, bydd y cyflogwr yn eu cyfateb hyd at derfyn o 3% o'r cyflog pensiynadwy (yn ogystal â chyfraniad sylfaenol y cyflogwr). Bydd cyflogwyr hefyd yn cyfrannu 0.5% arall o gyflog pensiynadwy i dalu'r gost o yswiriant buddion risg a ddarperir yn ganolog (marwolaeth mewn swydd ac ymddeoliad o ganlyniad i salwch).

Y pensiwn croniedig a ddyfynnir yw'r pensiwn y mae gan yr aelod yr hawl i'w dderbyn pan fydd yn cyrraedd oedran pensiwn, neu ar unwaith ar ôl peidio â bod yn aelod gweithredol o'r cynllun, os yw eisoes wedi cyrraedd oedran pensiwn neu'n hŷn na hynny. Yr oedran pensiwn ar gyfer aelodau **clasurol**, **premiwm** a chlasurol plws yw 60, 65 ar gyfer aelodau **nuvos**, ac Oedran Pensiwn y Wladwriaeth neu 65, pa un bynnag yw'r uchaf, ar gyfer aelodau **alpha**. (Mae'r ffigurau pensiwn a ddyfynnir ar

gyfer swyddogion yn dangos y pensiwn a gronnwyd yn y PCSPS neu **alpha** – fel y bo'n briodol. Pan fo gan y swyddog fuddion yn y PCSPS ac **alpha**, mae'r ffigur a ddyfynnir yn gyfuniad o werth ei fuddion yn y ddau gynllun, ond sylwer y gallai rhan o'r pensiwn hwnnw fod yn daladwy o wahanol oedrannau.)

Ceir rhagor o fanylion am drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil ar y wefan www.civilservicepensionscheme.org.uk.

Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod

Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod (CETV) yw gwerth cyfalaf a aseswyd yn actiwaraid y buddion cynllun pensiwn a gronnwyd gan aelod ar adeg benodol. Y buddion a gaiff eu prisio yw'r buddion y mae'r aelod wedi eu cronni ac unrhyw bensiwn gŵr neu wraig ddibynnol sy'n daladwy o'r cynllun. CETV yw taliad a wneir gan gynllun neu drefniant pensiwn i sicrhau buddion pensiwn mewn cynllun neu drefniant pensiwn arall pan fydd yr aelod yn gadael cynllun ac yn dewis trosglwyddo'r buddion a gronnwyd yn ei gynllun blaenorol. Mae'r ffigurau pensiwn a ddangosir yn ymwneud â'r buddion y mae'r unigolyn wedi eu cronni o ganlyniad i gyfanswm ei aelodaeth o'r cynllun pensiwn, nid dim ond ei wasanaeth mewn swyddogaeth uwch y mae'r datgeliad yn berthnasol iddo.

Mae'r ffigurau yn cynnwys gwerth unrhyw fuddion pensiwn mewn cynllun neu drefniant arall y mae'r aelod wedi ei drosglwyddo i drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fuddion pensiwn ychwanegol a gronnwyd gan yr aelod o ganlyniad i brynu buddion pensiwn ychwanegol ar ei gost ei hun. Cyfrifir CETV yn unol â Rheoliadau Cynlluniau Pensiwn Galwedigaethol (Gwerthoedd Trosglwyddo) (Diwygio) 2008 ac nid ydynt yn ystyried unrhyw ostyngiad gwirioneddol neu bosibl i fuddion o ganlyniad i'r Dreth Lwfans Gydol Oes a allai fod yn ddyledus pan gymerir buddion pensiwn.

Cynnydd gwirioneddol mewn CETV

Mae hyn yn adlewyrchu'r cynnydd mewn CETV a gyllidir gan y cyflogwr. Nid yw'n cynnwys y cynnydd mewn pensiwn cronedig oherwydd chwyddiant, cyfraniadau a delir gan y cyflogai (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddion a gaiff eu trosglwyddo o gynllun neu drefniant pensiwn arall) ac mae'n defnyddio ffactorau prisio'r farchnad gyffredin ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

Digolledu am golli swydd

Ni wnaed unrhyw daliadau digolledu am golli swydd yn ystod y flwyddyn i'r staff hynny sydd wedi eu cynnwys yn yr adroddiad ar gydnabyddiaeth ariannol a staff hwn, nac unrhyw gyflogeion eraill.

Adroddiad Staff

Nifer y bobl a gyflogir yn ôl y math o gyflogaeth*

Yn ystod 2021-22, cyflogodd y Cyngor 50.9 staff~ ar gyfartaledd (2020-21 – 51.1) (gan gynnwys swyddogion ar gyfnod mamolaeth), fel a ganlyn:

	CGA	LIC	Cyfanswm	2020-21
Contract parhaol	34.7	14.2	48.9	47.8
Contract cyfnod penodol	1	1	2	3.3
Dros dro	0	0	0	0.0
Cyfanswm	35.7	15.2	50.9	51.1

~ Cyfwerth ag Amser Llawn

Roedd cyfansoddiad y staff yn ôl rhyw ar ddiwedd y flwyddyn ariannol fel a ganlyn:

Yn ôl rhyw	31 Mawrth 2022			31 Mawrth 2021		
	Gwryw	Benyw	Cyfanswm	Gwryw	Benyw	Cyfanswm
Uwch	1	3	4	1	3	4
Cyffredinol	16	33	49	16	33	49
Dros dro	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm	17	36	53	17	36	53

Oedran cyfartalog staff y Cyngor ar 31 Mawrth 2022 oedd 40 oed (40 oed, ar 31 Mawrth 2021).

Absenoldeb oherwydd salwch

Mae'r Cyngor yn monitro absenoldeb oherwydd salwch yn barhaus, gan adolygu absenoldebau cronol a hirdymor. Yn 2021-22, adroddodd y cyflogeion gyfanswm o 211 o ddiwrnodau o absenoldeb oherwydd salwch (48 diwrnod, 2020-21) ac roedd 65.4% o'r rhain yn salwch hirdymor (27%, 2020-21).

Mae absenoldeb oherwydd salwch yn is na'r cyfartaledd cenedlaethol, sef cyfartaledd o 4.16 diwrnod fesul cyflogai (0.94 diwrnod, 2020-21). Y cyfartaledd cenedlaethol mwyaf diweddar a adroddwyd yw 4.6 diwrnod fesul cyflogai (ONS, 2022). Ni fu unrhyw ymdeoliadau o ganlyniad i salwch.

Costau staff*

	Y Cyngor		Gweithgareddau LIC		2021-22 cyfanswm	2020-21 cyfanswm
	Staff parhaol	Staff eraill	Staff parhaol	Staff eraill		
	£000's	£000's	£000's	£000's	£000's	£000's
Cyflogau	1,251	0	601	0	1852	1,844
Costau nawdd cymdeithasol	131	0	64	0	195	194
Costau pensiwn	339	0	165	0	504	500
Cyfanswm	1,721	0	830	0	2551	2,538
Costau asiantaeth	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm	1,721	0	830	0	2551	2,538

Ni ddefnyddiwyd unrhyw staff asiantaeth yn ystod 2021-22 (2020-21, dim).

Cynllun budd diffiniedig aml-gyflogwr nad yw'n cael ei gyllido yw Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS) a Chynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil ac Eraill (CSOPS) - sy'n cael ei alw'n "alpha" - ond ni all y Cyngor nodi ei gyfran o'r asedau a'r rhwymedigaethau sylfaenol. Cynhaliwyd prisiad gan actiwari'r cynllun ar 31 Mawrth 2020. Ceir manylion yng nghyfrifon adnoddau [Swyddfa'r Cabinet: Pensiynau Sifil](#).

Ar gyfer 2021-22, roedd cyfraniadau cyflogwyr o £504,016 yn daladwy i'r PCSPS (2020-21, £489,712) ar un o bedair cyfradd yn yr ystod 26.6% i 30.3% o enillion pensiynadwy, ar sail bandiau cyflog. Fel arfer, mae Actiwari'r Cynllun yn adolygu cyfraniadau cyflogwyr bob pedair blynedd yn dilyn prisiad o'r cynllun cyfan. Caiff cyfraddau cyfraniadau eu gosod i dalu costau'r buddion sy'n cronni yn ystod 2021-22 i'w talu pan fydd yr aelod yn ymddeol, ac nid y buddion sy'n cael eu talu yn ystod y cyfnod hwn i bensiynwyr presennol.

Gall cyflogeion ddewis agor cyfrif pensiwn partneriaeth, sef pensiwn cyfranddeiliaid gyda chyfraniad gan y cyflogwr. Ni ddewiswyd yr opsiwn hwn gan yr un o gyflogeion y Cyngor, ac felly ni wnaed unrhyw gyfraniadau cyflogwr.

Trefniadau oddi ar y gyflogres

Ni wnaed unrhyw daliadau o dan drefniadau oddi ar y gyflogres yn ystod y flwyddyn (2020-21, dim).

Pecynnau ymadael

Ni fu unrhyw ddiswyddiadau na chostau ymadael eraill yn ystod y flwyddyn (2020-21, £dim).

Mae'r wybodaeth uchod yn destun archwiliad.

Hayden Llewellyn
Prif Weithredwr
7 Gorffennaf 2022

Adroddiad Atebolrwydd

Adroddiad Archwilio

Tystysgrif ac adroddiad archwilydd annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru ar gyfer y Senedd

Barn ar y datganiadau ariannol

Tystiaf fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol Cyngor y Gweithlu Addysg am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022 o dan Baragraff 21 o Atodlen 1 Deddf Addysg (Cymru) 2014. Mae'r rhain yn cynnwys y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr, y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol, y Datganiad o Lif Arian Parod, a'r Datganiad o Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr a nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiâu cyfrifyddu sylweddol. Paratowyd y datganiadau ariannol hyn yn unol â'r polisiâu cyfrifyddu a nodir ynddynt. Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan Lawlyfr Adroddiadau Ariannol Trysorlys EM.

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa Cyngor y Gweithlu Addysg ar 31 Mawrth 2022 ac o'i warged am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi eu paratoi'n briodol yn unol â safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan Lawlyfr Adroddiadau Ariannol Trysorlys EM; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Addysg (Cymru) 2014.

Barn ar reoleidd-dra

Yn fy marn i, ym mhob agwedd berthnasol, mae'r gwariant a'r incwm yn y datganiadau ariannol wedi eu cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd ac mae'r trafodiadau ariannol a gofnodir yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli nhw.

Sail y barnau

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Cyrff y Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Mae disgrifiad pellach o'm cyfrifoldebau o dan y safonau hynny yn adran cyfrifoldebau'r archwilydd wrth archwilio datganiadau ariannol fy adroddiad. Rwyf yn annibynnol o'r corff yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio yr wyf wedi ei chael yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i'm barnau.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod y defnydd o sail gyfrifyddu busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith a gyflawnais, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol sy'n ymwneud â digwyddiadau nac amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r corff i barhau i fabwysiadu sail gyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf o'r adeg pan awdurdodir cyhoeddiad y datganiadau ariannol.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau a chyfrifoldebau y Prif Weithredwr mewn cysylltiad â busnes gweithredol yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth a gynhwysir yn yr adroddiad blynyddol ar wahân i'r datganiadau ariannol ac adroddiad fy archwilydd ar hynny. Y Prif Weithredwr sy'n gyfrifol am y wybodaeth arall yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, oni nodir fel arall yn glir yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o sicrwydd ynghylch hynny. Fy nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson yn berthnasol â'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad, neu ei bod yn ymddangos fel arall ei bod wedi ei chamddatgan yn berthnasol. Os byddaf yn nodi anghysondebau perthnasol o'r fath neu gamddatganiadau perthnasol amlwg, mae'n ofynnol imi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y

datganiadau ariannol eu hunain. Os byddaf, ar sail y gwaith a gyflawnais, yn dod i'r casgliad bod yr wybodaeth arall hon wedi ei chamddatgan yn berthnasol, mae'n ofynnol imi sôn am y ffaith honno.

Nid oes gennyf unrhyw beth i adrodd amdano i'r perwyl hwn.

Adroddiad ynghylch gofynion eraill

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r rhan o'r Adroddiad Taliadau Cydnabyddiaeth sydd i'w harchwilio wedi ei pharatoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru a wnaed o dan Deddf Addysg (Cymru) 2014.

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a roddir yn yr Adroddiad Perfformiad ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Adroddiad Perfformiad wedi ei baratoi yn unol â Llawlyfr Adroddiadau Ariannol Trysorlys EM;
- mae'r wybodaeth a roddir yn yr Adroddiad Atebolrwydd ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Adroddiad Atebolrwydd wedi ei baratoi yn unol â chanllawiau Gweinidogion Cymru;

Materion y byddaf yn adrodd arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth y corff a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod y gwaith archwilio, nid wyf wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Atebolrwydd (gan gynnwys y Datganiad Llywodraethu).

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol yr adroddaf i chi, os, yn fy marn i:

- nad oes cofnodion cyfrifyddu priodol wedi eu cadw, neu ni dderbyniwyd ffurflenni cyfrifyddu digonol ar gyfer fy archwiliad oddi wrth y canghennau nad yw fy nhîm wedi ymweld â nhw;
- nad yw'r datganiadau ariannol na rhan archwiliedig yr Adroddiad Taliadau Cydnabyddiaeth yn cytuno â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu;
- na ddatgelir gwybodaeth a bennir gan Weinidogion Cymru ynghylch taliadau cydnabyddiaeth a thrafodiadau eraill; neu

- nad wyf wedi cael yr holl wybodaeth a'r esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r Prif Weithredwr ar gyfer y datganiadau ariannol

Fel yr esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Cyngor a'r Prif Weithredwr, y Prif Weithredwr sy'n gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol yn unol â chyfarwyddiadau Deddf Addysg (Cymru) 2014 a Gweinidogion Cymru a wnaed yno, i fod yn fodlon eu bod yn rhoi darlun gwir a theg ac am y fath reolaeth fewnol y mae'r Prif Weithredwr yn penderfynu sy'n angenrheidiol er mwyn gallu paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny trwy dwyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, y Prif Weithredwr sy'n gyfrifol am asesu gallu'r corff i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel y bo'n briodol, faterion sy'n ymwneud â'r busnes gweithredol a defnyddio sail gyfrifyddu busnes gweithredol oni thybir bod hynny'n amhriodol.

Cyfrifoldebau'r Archwilydd o ran archwilio'r datganiadau ariannol

y amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn i. Sicrwydd rhesymol yw lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol (DU) yn canfod camddatganiad perthnasol bob amser pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau godi trwy dwyll neu wall a chânt eu hystyried yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, gellid disgwyl yn rhesymol iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yw achosion o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau. Rwy'n cynllunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn cysylltiad ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- Holi'r rheolwyr a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol sy'n ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau'r Cyngor mewn cysylltiad â:
 - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o beidio â chydymffurfio;
 - canfod ac ymateb i risgiau o dwyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig; a
 - rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau.
- Ystyried, gan weithredu fel tîm archwilio, sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion twyll posibl. Yn rhan o'r drafodaeth hon, nodais y posibilrwydd o dwyll yn y meysydd canlynol: cydnabod refeniw, postio cylchgronau anarferol a thwyll trwy wrth-wneud rheolaethau;
- Cael dealltwriaeth o fframwaith y Cyngor yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoliadol eraill y mae'r Cyngor yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau'r Cyngor.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau ar gyfer ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- radolygu datgeliadau y datganiad ariannol a phrofi dogfennau ategol er mwyn asesu cydymffurfedd â'r cyfreithiau a'r rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;
- holi'r rheolwyr a'r Pwyllgor Archwilio ynghylch cyfreithiad a honiadau gwirioneddol a phosibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a'r Tîm Arweinyddiaeth Gweithredol;
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy wrth-wneud rheolaethau gan reolwyr, profi priodoldeb cofnodion mewn cyfnodolion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r barnau a wneir wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o duedd bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodiadau arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i fusnes arferol.

Rwyf hefyd wedi cyfleu cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau o dwyll posibl i bob tîm archwilio, gan barhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau trwy gydol yr archwiliad.

Mae'r anhawster cynhenid i ganfod afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau'r Cyngor, a natur, amseru a graddau'r gweithdrefnau archwilio a gyflawnir yn effeithio ar y graddau y gall fy ngweithdrefnau ganfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd o ran archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o fy adroddiad archwilydd.

Cyfrifoldebau rheoleidd-dra

Y Prif Weithredwr sy'n gyfrifol am sicrhau rheoleidd-dra y trafodiadau ariannol.

Rwy'n derbyn digon o dystiolaeth i roi sicrwydd rhesymol imi fod y gwariant a'r incwm wedi eu cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd a bod y trafodiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli nhw.

Adroddiad

Nid oes gennyf unrhyw sylwadau i'w gwneud ynghylch y datganiadau ariannol hyn.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
11 Gorffennaf 2022

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi ardystio ac adrodd ar y cyfrifon hyn yn y ffurf y cawsant eu drafftio'n wreiddiol. Cyfieithiad o'r fersiwn Saesneg gwreiddiol yw'r fersiwn hwn. Cyngor y Gweithlu Addysg sydd yn gyfrifol am gywirdeb y cyfieithiad, nid yr Archwilydd Cyffredinol.

Datganiadau ariannol

Datganiad o Incwm Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn i ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022

	Nodyn	31 Mawrth 2022 £'000	31 Mawrth 2021 £'000
Incwm			
Grant gan Lywodraeth Cymru		8,192	5,909
Ffioedd cofrestru		2,570	2,484
Incwm arall	2	99	174
Arian a ryddhawyd o'r Gronfa Wrth Gefn Llety	14	55	57
Cyfanswm incwm		10,916	8,624
Gwariant			
Costau staff	*	2,551	2,538
Costau rhaglen uniongyrchol	3	1,415	1,248
Costau rhaglenni Sefydlu	4	5,649	3,456
Costau gweithredu eraill	5	393	422
Dibrisiad	7	100	105
Amorteiddiad	8	349	239
Cyfanswm gwariant		10,457	8,008
Gwarged/(Diffyg) ar weithgareddau arferol		459	616
Llog derbyniadwy	6	7	17
Incwm net ar gyfer y flwyddyn a drosglwyddwyd i gronfeydd wrth gefn		466	633

Mae'r holl weithgareddau a ariennir gan y Cyngor yn parhau.

*Mae dadansoddiad o [gostau staff](#) wedi'i gynnwys yn yr [adroddiad staff \(gweler tudalen 56\)](#).

Mae'r nodiadau ar dudalennau [dudalennau 66-78](#) yn ffurfio rhan o'r Cyfrifon hyn.

Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar 31 Mawrth 2022

	Nodyn	31 Mawrth 2022 £'000	31 Mawrth 2021 £'000
Asedau anghyfredol			
Eiddo, offer trwm a chyfarpar	<u>7</u>	144	201
Asedau anniriaethol	<u>8</u>	958	815
Cyfanswm asedau anghyfredol		1,102	1,016
Asedau cyfredol			
Buddsoddiadau tymor byr		2,503	2,500
Masnach a symiau derbyniadwy eraill	<u>9</u>	780	594
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod	<u>10</u>	4,872	4,033
Cyfanswm asedau cyfredol		8,155	7,128
Cyfanswm asedau		9,257	8,144
Rhwymedigaethau cyfredol			
Masnach a symiau taladwy eraill	<u>11</u>	(3,485)	(2,791)
Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau	<u>12</u>	-	<u>11</u> -
Cyfanswm rhwymedigaethau cyfredol		(3,485)	(2,791)
Asedau anghyfredol +/- asedau cyfredol net/ rhwymedigaethau		5,772	5,353
Rhwymedigaethau anghyfredol			
Incwm grant gohiriedig	<u>11</u>	(431)	(416)
Credydwr gohiriedig	<u>11</u>	(45)	(52)
Cyfanswm rhwymedigaethau anghyfredol		(476)	(468)
Asedau llai rhwymedigaethau		5,296	4,885
Ariannwyd gan: Ecwiti trethdalwyr			
Cronfa wrth gefn gyffredinol		4,109	3,643
Cronfa wrth gefn y gronfa ddata	<u>14</u>	800	800
Cronfa wrth gefn Priodoldeb i Ymarfer	<u>14</u>	300	300
Cronfa wrth gefn llety	<u>14</u>	87	142
Cyfanswm cyfalaf a chronfeydd wrth gefn		5,296	4,885

Hayden Llewellyn
Prif Weithredwr
7 Gorffennaf 2022

Mae'r nodiadau ar [dudalennau 66-78](#) yn ffurfio rhan o'r Cyfrifon hyn.

Datganiad o Lifoedd Arian Parod ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022

	Nodyn	2021-22 £'000	2020-21 £'000
Llifoedd arian parod o weithgareddau gweithredu	<u>13</u>	1,368	1,129
Llifoedd arian parod o weithgareddau buddsoddi			
Llog a dderbyniwyd	<u>6</u>	7	17
Prynu eiddo, offer trwm a chyfarpar	<u>7</u>	(44)	(17)
Prynu asedau anniriaethol	<u>8</u>	(490)	(476)
Cynnydd mewn buddsoddiadau tymor byr		(3)	
Cynnydd / (Gostyngiad) net mewn arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod		838	653
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod ar 1 Ebrill		4,034	3,380
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod ar 31 Mawrth		4,872	4,034

Datganiad o Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022

	Cronfa wrth gefn gyffredinol	Cronfeydd wrth gefn penodedig	Cyfanswm	2020-21
Balans ar 1 Ebrill	3,643	1,242	4,885	4,309
Gwarged ar gyfer y flwyddyn	466	-	466	633
Trosglwyddiadau i/ (o) gronfeydd wrth gefn penodedig (Nodyn 14)	-	(55)	(55)	(57)
Balans ar 31 Mawrth	4,109	1,187	5,296	4,885

Mae'r nodiadau ar [dudalennau 66-78](#) yn ffurfio rhan o'r Cyfrifon hyn.

1. Polisiâu cyfrifyddu

1.1 Confensiwn Cyfrifyddu

Paratowyd y datganiadau ariannol hyn yn unol â Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth (FRoM) 2021–22, a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM. Mae'r polisiâu cyfrifyddu a gynhwysir yn y FRoM yn cymhwyso Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) fel y cânt eu haddasu neu eu dehongli ar gyfer cyd-destun y sector cyhoeddus. Lle bydd y FRoM yn caniatáu dewis o bolisi cyfrifyddu, dewiswyd y polisi cyfrifyddu y bernir mai ef yw'r mwyaf priodol i amgylchiadau penodol Cyngor y Gweithlu Addysg (y Cyngor) er mwyn rhoi darlun cywir a theg. Caiff y polisiâu penodol a fabwysiadwyd gan y Cyngor eu disgrifio isod. Maent wedi'u cymhwyso'n gyson wrth ddelio ag eitemau a gaiff eu hystyried yn berthnasol i'r cyfrifon.

Safonau cyfrifyddu a gyhoeddwyd, nad ydynt mewn grym eto:

Bydd IFRS 16 Prydlesi yn newid y ffordd y mae'r Cyngor yn cydnabod, mesur, cyflwyno a datgelu'r prydlesi sydd ganddo. Mae'r safon yn darparu un model cyfrifyddu i ddeiliaid prydles, gan ofyn bod deiliaid prydles yn cydnabod asedau a rhwymedigaethau ar gyfer pob prydles oni bai bod tymor y brydles yn un tymor byr (llai na 12 mis), neu fod gwerth yr ased sylfaenol yn isel. Bydd y Cyngor yn gweithredu'r safon ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023.

O ganlyniad i gymhwyso IFRS 16, amcangyfrifir mai £997,000 yw'r cynnydd yng ngwerth rhwymedigaethau prydles, gyda chynnydd cysylltiedig yng ngwerth asedau hawl eu defnyddio. Disgwylir y bydd y dibrisiad cychwynnol ar asedau hawl eu defnyddio yn £160,000 yn flynyddol, gyda llog o oddeutu £9,000 yn daladwy yn flynyddol ar ariannu'r prydlesi hyn.

1.2 Incwm ffioedd cofrestru

Mae'r flwyddyn gofrestru yn rhedeg rhwng 1 Ebrill a 31 Mawrth bob blwyddyn, ac mae'r ffi'n ddyledus ar 1 Ebrill bob blwyddyn. Gofynnir i'r ffi gael ei thalu'n llawn, ni waeth ar ba ddyddiad y mae athro/athrawes yn cofrestru gyda'r Cyngor – ni roddir gostyngiad am gofrestru am ran o'r flwyddyn.

Cafodd incwm ffioedd ei gredu i'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr ar sail gronnol, gydag unrhyw ffioedd a dderbyniwyd ymlaen llaw ar gyfer y flwyddyn ariannol ganlynol yn cael eu trin fel incwm wedi'i dalu ymlaen llaw a'u cofnodi yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol fel rhwymedigaeth.

1.3 Gwariant ar Sefydlu

Caiff gwariant ar y rhaglen Sefydlu ei gydnabod ar sail y tymor academaidd pan gwblhawyd y gweithgaredd hyfforddi. Caiff gwariant ac incwm grant sy'n ddyledus ar gyfer tymor y Gwanwyn ei gynnwys o dan Groniadau (gwariant grant sy'n ddyledus i ysgolion) a Symiau sy'n dderbyniadwy (grant sy'n ddyledus gan Lywodraeth Cymru) gan ddibynnu ar amser y taliad a derbyn grantiau perthnasol. Weithiau, gallai tymor y gwanwyn rychwantu dwy flynedd academaidd, er nad yw hyn bob amser yn wir gan fod dyddiad diwedd tymor y gwanwyn yn cael ei bennu gan y Pasg. Am y rheswm hwn, ac fel y cymeradwywyd gan archwiliadau blaenorol, cyfrifir am dymor y gwanwyn, ni waeth pryd y mae'n gorffen, yn y flwyddyn y mae'r holl sesiynau neu fwyafrif y sesiynau yn digwydd ynddi.

1.4 Asedau anghyfredol

Diffinnir asedau anghyfredol fel unrhyw ddarn unigol o offer sy'n costio mwy na £1,000 (gan gynnwys TAW) sydd ag oes economaidd/weithredol amcangyfrifedig o fwy na blwyddyn. Lle y bo'n fwy cyffredin ystyried cydrannau unigol fel grŵp, caiff y rhain eu trin fel asedau cyhyd â bod eu gwerth at ei gilydd yn fwy na'r trothwy cyfalafu.

Mae asedau anghyfredol wedi'u prasio ar sail cost hanesyddol ar ddiwedd y flwyddyn gan nad yw unrhyw addasiadau ailbrisió'n berthnasol ym marn y Cyngor.

1.5 Dibrisiad

Darperir dibrisiad ar bob ased anghyfredol ar gyfraddau sydd wedi'u cyfrifo i ddileu'r gost, llai gwerth gweddilliol amcangyfrifedig pob ased, yn gyfartal dros ei oes ddefnyddiol ddisgwyliedig fel a ganlyn:

- caiff yr holl offer trydanol, gan gynnwys cyfrifiaduron ac offer swyddfa, ei ddibrisio ar sail linol dros dair blynedd
- chaiff dodrefn a gosodiadau a ffitiadau eu dibrisio ar sail linol dros bum mlynedd

Ym mhob achos, bydd dibrisiad yn dechrau o'r mis ar ôl prynu.

1.6 Asedau anniriaethol

Cyfalafir gwaith datblygu meddalwedd, cynnwys y wefan a thrwyddedau sy'n costio mwy na £1,000 (gan gynnwys TAW) ac sydd ag oes economaidd/weithredol amcangyfrifedig o fwy na blwyddyn.

Darperir amorteiddiad ar asedau anniriaethol ar gyfraddau a gyfrifir i ddileu cost pob ased dros ei oes ddefnyddiol ddisgwyliedig:

- caiff y gwaith o ddatblygu'r gronfa ddata a'r wefan ei amorteiddio ar sail linol dros dair blynedd
- caiff trwyddedau meddalwedd eu hamorteiddio ar sail linol dros eu hoes

Yn y ddau achos, bydd yr amorteiddio'n dechrau o'r mis ar ôl prynu.

1.7 Grantiau'r Ilywodraeth

Mae'r Cyngor yn cael incwm grant gan Lywodraeth Cymru (LIC) ar gyfer y meysydd canlynol:

- gweinyddu dyfarnu SAC
- gweinyddu trefniadau cyllido, olrhain a chofnodi ar gyfer sefydlu
- datblygu a chynnal y PDP
- clywed apeliadau sefydlu a rhoi tystysgrifau sefydlu
- hyrwyddo gyrfaedd yn y proffesiynau addysg
- gweithredu fel Ysgrifenyddiaeth i'r IWPRB
- arwain ystod o fentrau cenedlaethol a phrosiectau ymchwil ar faterion addysgu a dysgu penodol

Caiff y grantiau a dderbynnir eu credydu i'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr yn y flwyddyn y maent yn dod i law (ar sail cronladau), a chaiff unrhyw falansau sy'n weddill eu credydu i incwm cronedig neu ohiriedig ar ddiwedd y flwyddyn yn unol â hynny.

Lle ceir cyllid o ran prynu asedau anghyfredol ac anniriaethol, ymdrinnir ag incwm grant fel incwm gohiriedig (Rhwymedigaeth Hirdymor) ac fe'i rhyddheir yn gymesur â gwerth yr ased a ddefnyddir bob blwyddyn.

1.8 Costau pensiwn

Mae cyflogeion blaenorol a phresennol yn cael eu cynnwys yn narpariaethau Cynlluniau Pensiwn y Gwasanaeth Sifil a ddisgrifir yn yr [Adroddiad ar Gynabyddiaeth Ariannol a Staff](#). Nid yw elfennau buddion diffiniedig y cynlluniau'n cael eu hariannu. Mae'r Cyngor yn cydnabod costau disgwylidig yr elfennau hyn ar sail systematig a rhesymegol dros y cyfnod y mae'n elwa ar wasanaethau cyflogeion drwy dalu symiau i Brif Gynlluniau Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS) a gyfrifir ar sail croniadau. Rhwymedigaeth y PCSPS a Chynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil ac Eraill (CSOPS) yw talu unrhyw fuddion yn y dyfodol. O ran elfennau cyfraniadau diffiniedig y cynlluniau, mae'r Cyngor yn cydnabod y cyfraniadau sy'n daladwy am y flwyddyn.

1.9 Treth ar Werth (TAW)

Mae'r rhan fwyaf o weithgareddau'r Cyngor y tu hwnt i gwmpas TAW ac, yn gyffredinol, nid yw treth wrth werthu yn berthnasol ac ni ellir adennill treth wrth brynu ar bryniannau. Codir TAW adenilladwy i'r categori gwariant perthnasol neu ei gyfalafu os yw'n ymwneud ag ased sefydlog. Lle codir treth wrth werthu neu lle gellir adennill TAW wrth brynu, datgenir y symiau heb gynnwys TAW.

1.10 Prydlesi Gweithredu

Telir gwariant ar brydlesi eiddo o'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr ar sail linol, gan ymestyn cyfanswm cost oes-gyfan y brydles yn gyfartal dros gyfnod y brydles. Mae prydlesi gweithredu rhentu offer yn cael eu talu o'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr mewn symiau cyfartal dros gyfnod y brydles.

1.11 Rhagdaliadau

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu trothwy de minimis o £1,200 (cost sy'n gyfwerth â £100 bob mis) ar gyfer cydnabod rhagdaliadau. Ac eithrio ar gyfer rhagdaliadau mis llawn, bydd y tâl a amlinellwyd yn dechrau o'r mis ar ôl y taliad.

1.12 Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau

Mae'r Cyngor yn darparu ar gyfer yr holl oblygiadau cyfreithiol neu ffurfiannol na ellir eu rhagnodi o ran amser na swm ar ddyddiad y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar sail yr amcangyfrif gorau o'r gwariant y mae ei angen i setlo'r goblygiad. Yn unol ag IAS 37, cydnabyddir darpariaethau dim ond lle bydd mantais economaidd yn debygol o gael ei throsglwyddo, a lle gellir amcangyfrif y swm yn rhesymol.

1.13 Buddsoddiadau tymor byr

Yn unol â'i bolisi ar Reoli Arian Parod, mae'r Cyngor yn dal buddsoddiadau tymor byr – am hyd at 12 mis – ar adnau gydag un o brif fanciau'r Stryd Fawr.

1.14 Buddion gweithwyr

Yn ôl y gofyn, mae'r Cyngor yn cydnabod cost buddion gweithwyr, gan gynnwys:

- buddion gweithwyr tymor byr, sef "cost" gwyliau blynyddol heb eu cymryd erbyn diwedd y flwyddyn
- buddion ôl-gyflogaeth, o ran buddion terfynu

1.15 Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod

Mae swyddogaethau craidd y Cyngor yn cael eu cyllido gan incwm o ffioedd cofrestru blynyddol statudol ymarferwyr, ac mae gweithgareddau eraill a gwblheir ar ran Llywodraeth Cymru yn cael eu cyllido gan grant. Derbynnir incwm ffioedd ymlaen llaw bob blwyddyn a chaiff cymorth grant ei dynnu i lawr bob tri mis ac yna bob mis, yn ôl yr angen. Oherwydd natur anfasnachol y gweithgareddau hyn a'r ffynonellau cyllid hyn, nid yw'r Cyngor yn agored i unrhyw risg ariannol.

Cedwir ei falansau arian mewn cyfrifon banc masnachol: felly mae'r Cyngor yn agored i gyn lleied o risg â phosibl o ran cyfraddau llog. Er bod y Cyngor yn gallu benthyg arian, ni fu angen iddo wneud hynny yn ystod y flwyddyn ariannol hon.

1.16 Cyfnewid tramor

Mae trafodion mewn arian tramor yn cael eu newid i sterling ar y gyfradd gyfnewid ar ddyddiad y trafodyn.

2. Incwm Arall

	2021-22 £'000	2020-21 £'000
Incwm amrywiol	25	91
Contract y Marc Ansawdd ar gyfer Gwaith Ieuenctid gyda Llywodraeth Cymru	74	83
Cyfanswm	99	174

Mae CGA dan contract i Lywodraeth Cymru i weinyddu a datblygu ymhellach y Marc Ansawdd ar gyfer Gwaith Ieuenctid yng Nghymru. Mae'r contract wedi'i ddyfarnu hyd nes Ionawr 2023. Mae incwm amrywiol wedi gostwng eleni ar ôl i drefniant secondiad gyda Llywodraeth Cymru ddod i ben ym mis Ebrill 2021.

3. Costau rhaglen uniongyrchol

	£'000 Cyngor	£'000 LIC	2021-22 £'000 cyfanswm	2020-21 £'000 cyfanswm
Costau aelodau	30	6	36	36
Costau aelodau paneli	98	-	98	65
Costau'r Bwrdd achredu AGA	30	10	40	51
Pasbort Dysgu Proffesiynol	-	148	148	113
Ysgrifenyddiaeth IWPRB	-	74	74	101
Hyrwyddo Gyrfaedd	-	74	74	130
Cynnal a datblygu'r gronfa ddata	12	2	14	15
Ffioedd cyfreithiol a phroffesiynol – Priodoldeb i Ymarfer	876	-	876	633
Costau cyfieithu	17	-	17	23
Costau argraffu, postio, hyrwyddo a ffioedd proffesiynol	38	-	38	81
Cyfanswm	1,101	314	1,415	1,248

Mae costau rhaglen uniongyrchol yn ymwneud â Phriodoldeb i Ymarfer (ffioedd cyfreithiol a chostau aelodau'r panel) wedi cynyddu eleni oherwydd cynhaliwyd blwyddyn lawn o wrandawiadau. Yn 2020-21, cafodd gwrandawiadau eu hatal am bum mis cyntaf y flwyddyn o ganlyniad i bandemig COVID-19, gan aildechrau eto ym mis Medi 2020. Mae'r gwariant ar Ysgrifenyddiaeth yr IWPRB yn is eleni gan na chafwyd y Llythyr Cylch Gwaith gan Lywodraeth Cymru tan ddiwedd Rhagfyr 2021. Felly, dechreuodd gwaith yn y maes hwn yn hwyrach na'r disgwyl a bydd yn rhychwantu dwy flwyddyn ariannol. Mae costau Hyrwyddo Gyrfaoedd yn is eleni gan fod costau'r llynedd yn cynnwys costau hyrwyddo ar gyfer lansio gwefan [Addysgwyr Cymru](#). Mae costau'r Pasbort Dysgu Proffesiynol yn uwch eleni o ganlyniad i ddatblygu astudiaethau achos i'w cynnwys yn y PDP. Mae costau argraffu, postio, hyrwyddo a ffioedd proffesiynol yn is eleni o ganlyniad i gostau ffioedd proffesiynol is yn ymwneud â phrosiectau.

4. Costau rhaglenni sefydlu

Holl wariant Llywodraeth Cymru	2021-22 £'000	2020-21 £'000
Gweinyddu	72	73
Gwariant grant Sefydlu	5,577	3,383
Cyfanswm	5,649	3,456

Yn sgil cyfarwyddeb gan Lywodraeth Cymru yn ystod tymor yr hydref 2021, cynyddodd lefel y cyllid y mae CGA yn ei ryddhau i ysgolion sy'n dapraru cymorth sefydlu i ANG o uchafswm o £700 y tymor i £900 y tymor. Yn ogystal â'r cynnydd mewn cyllid ar gyfer cymorth i ANG, gofynnodd Llywodraeth Cymru bod £350 y tymor ar gael hefyd i bobl sy'n ymgymryd â rôl mentor sefydlu. Ar y pryd, cyflwynodd Llywodraeth Cymru gynllun Lleoliad Sefydlu un tymor hefyd, sydd wedi'i ymestyn i dymor y gwanwyn 2022. O ganlyniad, mae nifer fwy o lawer o ANG yn ymgymryd â Sefydlu yn y flwyddyn academaidd hon o gymharu â'r llynedd. Mae'r cyfarwyddebau hyn wedi arwain at gynnydd sylweddol yng ngwariant y grant Sefydlu eleni a'r cyllid grant a gafwyd gan Lywodraeth Cymru o ganlyniad.

5. Costau gweithredu eraill

	2021-22 £'000	2020-21 £'000
Treuliau swyddogion	1	-
Hyfforddi a recriwtio	17	12
Rhent ac ardrethi	169	168
Tâl am wasanaethau a chyfleustodau	53	68
Ffioedd proffesiynol	1	13
Yswiriant	15	12
Argraffu a deunydd ysgrifennu	3	3
Postio	9	32
Costau cyfrifiaduron	57	51
Hurio lleoliadau	-	-
Ffioedd archwilio	18	16
Cynnal a chadw	2	3
Costau eraill	48	44
Cyfanswm	393	422

Oherwydd pandemig COVID-19, bach iawn o deithio sy'n cael ei wneud gan staff o hyd ac mae mwyafrif y staff wedi gweithio gartref yn ystod y flwyddyn. Y llynedd, cynhaliwyd Arolwg y Gweithlu lle'r oedd angen gwneud llawer o bostio, ond nid yw hyn wedi digwydd eleni ac, felly, mae'r costau postio yn is o lawer yn 2021-22. Mae costau cyfrifiaduron wedi cynyddu yn sgil prynu offer ychwanegol i wella ein gwydnwch o ran seiberddiogelwch.

6. Llog derbyniadwy

Derbyniwyd £7,125 (2020-21: £17,314) o log yn ystod y cyfnod o ran cyfrifon banc y Cyngor, gan gynnwys cronïad o £1,482 (2020-21, £15,443).

7. Asedau anghyfredol

	Offer swyddfa £'000	Offer cyfrifiadurol Ailddatganedig £'000	Dodrefn a ffitiadau £'000	Cyfanswm £'000
Cost neu brisiad				
Ar 1 Ebrill 2021	141	290	419	851
Ychwanegiadau	1	42	0	43
Gwarediadau	(98)	(123)	(96)	(317)
Ar 31 Mawrth 2022	45	209	323	577
Dibrisiad				
Ar 1 Ebrill 2021	134	256	262	650
Cost am y flwyddyn	6	30	63	100
Gwarediadau	(98)	(123)	(96)	317
Ar 31 Mawrth 2022	41	163	229	433
Gwerth Net ar Bapur ar 31 Mawrth 2022	4	46	94	144
Gwerth Net ar Bapur ar 1 Ebrill 2021	7	37	157	201

O'r Gwerth Net ar Bapur ar 31 Mawrth 2022, roedd £4,700 i gefnogi gweithgareddau a ariennir gan Lywodraeth Cymru (£9,000, ar 31 Mawrth 2021).

Mae £111,000 o offer cyfrifiadurol (pum eitem gyda gwerth llyfr net o sero) wedi eu hailddosbarthu fel asedau anniriaethol (cyfeiriwch at [Nodyn 8 ar dudalen 73](#)). Mae hyn yn golygu bod mantolion agor cost a dibrisiant ar gyfer offer cyfrifiadurol ac asedau anniriaethol yn cael eu hailddatgan.

8. Asedau anniriaethol

	Datblygiadau i'r gronfa ddata Ailddatganedig	Cyfanswm
	£'000	£'000
Cost neu brisiad		
Ar 1 Ebrill 2021	1,960	1,960
Ychwanegiadau	491	491
Gwarediadau	-	-
Ar 31 Mawrth 2022	2,451	2,451
Amorteiddiad		
Ar 1 Ebrill 2021	1,144	1,144
Cost am y flwyddyn	349	349
Gwarediadau	-	-
Ar 31 Mawrth 2022	1,493	1,493
Gwerth Net ar Bapur ar 31 Mawrth 2022	958	958
Gwerth Net ar Bapur ar 1 Ebrill 2021	815	815

O'r Gwerth Net ar Bapur ar 31 Mawrth 2022, roedd £913,000 i gefnogi gweithgareddau a ariennir gan Lywodraeth Cymru (£754,000, ar 31 Mawrth 2021), yn ymwneud yn bennaf â pharhau i ddatblygu platfform Addysgwyr Cymru a'r PDP.

Ni amharwyd ar Asedau Anghyfredol nac Anniriaethol, sydd wedi'u dangos yn unol â'u cost ac sy'n cael eu hystyried yn "werth teg".

9. Symiau masnach a symiau eraill derbyniadwy

	31 Mawrth 2022 £'000	31 Mawrth 2021 £'000
Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn		
Symiau derbyniadwy eraill	660	474
Rhagdaliadau	120	120
Cyfanswm	780	594

Mae'r cynnydd mewn symiau derbyniadwy eraill i'w briodoli'n bennaf i amseriad a gwerth dyledwr diwedd y flwyddyn LLC.

10. Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod

	2021-22 £'000	2021-21 £'000
Balans ar 1 Ebrill	4,034	3,381
Newid net mewn balansau arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod	838	653
Balans ar 31 Mawrth	4,872	4,034

Cadwyd balansau arian parod y Cyngor mewn banc masnachol ar ddiwedd y flwyddyn. Ni chadwyd unrhyw falansau gyda Swyddfa Tâl-feistr Cyffredinol EM.

11. Symiau masnach a symiau taladwy eraill

	31 Mawrth 2022 £'000	31 Mawrth 2021 £'000
Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn		
Ffioedd cofrestru a ragdalwyd	576	847
Symiau taladwy eraill	520	510
Treth arall a nawdd cymdeithasol	71	77
Pensiwn	53	52
Incwm gohiriedig: grant Llywodraeth Cymru	472	497
Croniadau	1,793	809
Cyfanswm	3,485	2,791
Symiau sy'n ddyledus ar ôl un flwyddyn		
Incwm gohiriedig: grant Llywodraeth Cymru	431	416
Credydwr gohiriedig	45	52
Cyfanswm	476	468

Mae cronïadau'n uwch o lawer eleni yn bennaf oherwydd gwerth y cronïad Sefydlu ar ddiwedd y flwyddyn (cyfeirir at [Nodyn 4](#)).

Mae gan y Cyngor brydles weithredu ar gyfer swyddfeydd, sy'n cynnwys rhent amrywiol dros oes y brydles. Cytunwyd ar y brydles 10 mlynedd gyda'r landlord ym mis Gorffennaf 2018 i gynnwys swyddfeydd ychwanegol ar y 10fed llawr. Caiff costau'r brydles weithredu eu codi ar sail linol dros dymor y brydles yn unol ag IAS 17. Bydd y credydwr gohiriedig yn rhyddhau yn llawn ym Mlwyddyn 10 y brydles (2028-29).

Derbyniodd y Cyngor incwm grant gan Lywodraeth Cymru tuag at gost asedau anghyfredol. Oherwydd y bydd yr asedau hyn yn cael eu dibrisio dros eu hoes economaidd ddefnyddiol, cydnabyddir rhwymedigaeth ohiriedig adeg y prynu, a gaiff ei rhyddhau dros oes yr asedau. Mae'r cynnydd yn y balansau hyn yn adlewyrchu gwerth ychwanegiadau yn ystod y flwyddyn, yn bennaf i gefnogi Hyrwyddo Gyrfaoedd a'r Pasbort Dysgu Proffesiynol.

12. Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau

Caiff darpariaethau eu cydnabod yn y datganiadau ariannol pan fydd y Cyngor yn ystyried bod ganddo rhwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol a fydd, yn ôl pob tebyg, yn arwain at drosglwyddo budd economaidd ac y gellir ei amcangyfrif yn ddibynadwy.

	Adnewyddu adeiladau £'000	Cyfanswm £'000
Balans ar 1 Ebrill	-	-
Darparwyd yn y flwyddyn	-	-
Rhyddhawyd yn y flwyddyn	-	-
Balans ar 31 Mawrth	-	-

13. Nodiadau i'r Datganiad Llif Arian Parod

Cysoni gwarged ar weithgareddau cyffredin â mewnlif arian net o weithgareddau cyffredin

	2021-22 £'000	2020-21 £'000
(Diffyg)/ Gwarged ar weithgareddau cyffredin	459	616
Dibrisiad	100	105
Amorteiddiad	349	239
Cynnydd/ (Gostyngiad) mewn Symiau masnach a symiau taladwy eraill	693	324
(Cynnydd)/ Gostyngiad mewn Symiau masnach a symiau derbyniadwy eraill	(186)	(202)
Cynnydd/ (Gostyngiad) mewn Credydwr gohiriedig	(7)	(7)
Cynnydd/ (Gostyngiad) mewn Rhwymedigaeth ohiriedig	15	111
Cynnydd/ (Gostyngiad) mewn darpariaethau	-	-
Rhyddhad o gronfeydd wrth gefn penodedig (Nodyn 14)	(55)	(57)
Mewnlif/ (all-lif) arian net o weithgareddau cyffredin	1,368	1,129

Dadansoddiadau o newidiadau mewn cronfeydd net yn ystod y cyfnod

	2021-22 £'000	2020-21 £'000
Cronfeydd net ar 1 Ebrill	4,034	3,380
Mewnlif/ (all-lif) arian net	838	653
Cronfeydd net ar 31 Mawrth	4,872	4,033

Cafodd yr holl falansau ar 31 Mawrth 2022 eu dal gyda banc masnachol (gan gynnwys swm o £2,503,279 a gadwyd mewn cyfrif â 95 diwrnod o rybudd), ac mewn arian parod.

14. Cronfeydd wrth gefn penodedig

Yn unol â strategaeth ariannol y Cyngor, mae'r cronfeydd wrth gefn penodedig canlynol wedi eu sefydlu:

Cronfa wrth gefn Priodoldeb i Ymarfer – er mwyn lleihau effaith amrywiad yn nifer yr achosion a atgyfeirir ar sefyllfa ariannol y Cyngor i'r eithaf, ac i ddarparu ar gyfer costau unrhyw her gyfreithiol uwchben a thu hwnt i'r costau hynny a delir gan Yswiriant Indemniad Proffesiynol.

Cronfa wrth gefn y gronfa ddata – er mwyn cronni arian ar gyfer amnewid y gronfa ddata Cofrestr Ymarferwyr Addysg yn y dyfodol.

Cronfa wrth gefn llety – er mwyn cefnogi costau'r Cyngor yn y dyfodol o ran ei anghenion llety, gan gynnwys y gofyniad ar gyfer gofod ychwanegol i gynnal gwrandawiadau Priodoldeb i Ymarfer yn fewnol.

	Cronfa wrth gefn y gronfa ddata £'000	Cronfa wrth gefn Priodoldeb i Ymarfer £'000	Cronfa wrth gefn llety £'000	Cyfanswm £'000
Balans ar 1 Ebrill	800	300	142	1,242
Rhyddhau o'r cronfeydd wrth gefn	-	-	(55)	(55)
Ychwanegu at y cronfeydd wrth gefn	-	-	-	-
Balans ar 31 Mawrth	800	300	87	1,187

15. Ymrwymadau cyfalaf

Ar 31 Mawrth 2022, roedd gan y Cyngor ymrwymadau cyfalaf gwerth £159,563, (2020-21, £46,628). Mae hyn yn ymwneud â datblygiad parhaus systemau a datblygu cynnwys digidol ar gyfer y platfform digidol Hyrwyddo Gyrfaedd a datblygu astudiaethau achos a chreu cyfrifon e-wasanaethau yn y PDP.

16. Prydlesi gweithredu

	31 Mawrth 2022 £'000	31 Mawrth 2021 £'000
Symiau a godwyd ar y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr ar gyfer taliadau prydlesi gweithredu	160	150
	160	150
Ymrwymiad blynyddol ar brydlesi adeiladau yn ôl blwyddyn:		
O fewn blwyddyn	118	157
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	628	628
Mwy na phum mlynedd	196	353
Cyfanswm	942	1,138

17. Deilliannau ac Offerynnau Ariannol eraill

Nid oes gan y Cyngor unrhyw fenthyciadau, ac mae'n lliniaru'r posibilrwydd o fod yn agored i risg hylifedd drwy reoli ei adnoddau.

Caiff pob ased a rhwymedigaeth ei nodi mewn arian sterling, felly nid yw'n agored i risgiau arian cyfred.

18. Trafodion â Phartion Cysylltiedig

Ystyrir Llywodraeth Cymru yn barti cysylltiedig ac, yn ystod y flwyddyn, derbyniodd y Cyngor grant a ddaeth i gyfanswm o £8,192,000, (£5,909,000, 2020-21). Mae hyn yn cynnwys balans dyledwyr ar ddiwedd y flwyddyn o £627,164, (£392,850, 2020-21) ar gyfer swm terfynol y grant a dynnir i lawr ar gyfer 2021-22, a gyflwynir i Lywodraeth Cymru ym mis Mehefin. Yn ogystal, yn unol â Nodyn 2, mae gan y Cyngor gontract gyda Llywodraeth Cymru i weinyddu a datblygu ymhellach y Marc Ansawdd ar gyfer Gwaith leuenctid yng Nghymru. Yn ystod y flwyddyn, cafodd y Cyngor £74,136 (£83,000, 2020-21) gan Lywodraeth Cymru ar gyfer y gwaith hwn dan gontract. At hynny, mae'r cyngor wedi derbyn £1,257 (£65,389, 2020-21) gan Lywodraeth Cymru i dalu cyflog, pensiwn a chostau yswiriant gwladol aelod staff a fu ar secondiad â Llywodraeth Cymru. Daeth trefniant y secondiad hwn i ben ym mis Ebrill 2021. Ni fu unrhyw drafodion gwariant gyda Llywodraeth Cymru yn ystod 2021-22 (£dim, 2020-21).

Caiff aelodau o'r Cyngor hefyd fod â swyddogaethau mewn sefydliadau y mae'r Cyngor yn ymdrin â nhw. Fodd bynnag, nid oes gan aelodau o'r Cyngor unrhyw ddylanwad ar y trafodion hyn gan eu bod yn digwydd yn rhan o weithgareddau arferol y Cyngor.

Yn ystod 2021-22, nid oedd aelodau nac uwch swyddogion, nac unrhyw aelodau o'u teuluoedd, yn gysylltiedig, yn uniongyrchol nac yn anuniongyrchol, ag unrhyw drafodion gyda'r Cyngor, ar wahân i dalu treuliau a chyflogau fel arfer.

19. Rhwymedigaethau digwyddiadol

Nid oes unrhyw rwymedigaethau digwyddiadol (2020-21, £dim).

20. Digwyddiadau ers diwedd y cyfnod adrodd

Nid oes unrhyw ddigwyddiadau i'w hadrodd ar ddyddiad llofnodi'r Cyfrifon hyn.

Cymeradwyodd y Prif Weithredwr y Cyfrifon hyn i'w cyhoeddi ar 7 Gorffennaf 2022.

